

ΚΥΨΕΛΗ

ΕΤΟΣ Α΄

ΙΟΥΝΙΟΣ 1884

ΦΥΛΛ. ΣΤ

ΓΕΡΜΑΝΙΣ ΚΟΡΗ

διήγημα ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ

(Συνέχεια)

Σπανίως ἢ Μάρθα ἦτο θαρραλέα. Καὶ ὅμως ἐν οὕτω μικρῷ χρόνῳ μεγίστη μεταβολὴ χαρακτηροῦ ἐγένετο ἐν αὐτῇ· τοὺς λόγους τοῦ Βαλδῶδ ἤκουεν ὡς ἐν ὄνειρῳ ζωηρῶς συρίττοντας εἰς τὰ ὦτά της, ἢ δὲ μελωδικῆ φωνῆ του ἤχει ὡς μουσικῆ. Μετὰ τοῦ ἀνδρός τούτου, τού τῆως ὅλως ἀγνώστου αὐτῆς, ὄν πρό μικροῦ μόλις εἶδε καὶ ἐγνώρισε, συνδιελέγετο περὶ πραγμάτων, ἀ ἀρχαῖα μόνον σχέσις προκαλεῖ· αἱ σπέυσις καὶ ἰδίαι αὐτῶν ἐν ταχύτητι ἀστραπῆς· ἀντημείβοντο· δύνανται τις εἰπεῖν ὅτι μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων προσώπων ἐγένετο συμβολικῆ καρδιῶν ἀνταλλαγῆ, ἄφρονος διάχυσις κατακλυσμοῦ αἰσθημάτων ---

* * *

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐστάθη.

«Ρυθισαίμ» ἀνεφώνησε βροντώδης ὀδηγοῦ φωνή.

Ἡ Μάρθα ἐπανῆλθεν εἰς ἐκυτὴν, οἰωνεῖ ἐγειρομένη ἀπὸ ἡδίστου καὶ πρωτοφανοῦς ὄνειρου, ἐπ' ἐλάχιστον χρόνον διαρκέσαντος, ὑπὸ τῶν ἐντυπώσεων τοῦ ὁποίου ἐπι κατεῖετο. Ἐπερρετὸς νὰ κατέλθωσι τῆς ἀμαξοστοιχίας. Εὐρωποπόρφυρος τὰς παρειὰς καὶ μετὰ καρδίας ὑπερπαλλούσης ἀνέλαβεν ἢ Μάρθα τὰς ἐκυτῶν ἀποσκευὰς καὶ ἠτομάζετο εἰς ἀναχώρησιν. Ὁ Βαλδῶδ μνήμων τῶν παλαιῶν ἐρωμένων χρόνων αὐτοῦ, ἐπιλήσμων δὲ τῆς παρούσης θέσεως του, ἠέληθε νὰ παρὰσχη τῇ Μάρθῃ τὰς ἄλλυτες τοσοῦτον συνήθειαι αὐτῷ ἱπποτικὰς ὑπηρεσίας του, ἢ δὲ πρὸς τοῦτο γενομένη κίνησις ἐξήγαγε τὸ σῶμα αὐτοῦ τῆς προτέρας ἀνέτου θέσεως, σπασμωδῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Βαλδῶδ διαχύσασα ὡκεανὸς λυπηρῶν αἰσθημάτων κατέκλυσε τότε τὴν Μάρθαν ἐν σφοδρῇ ταρραχῇ καὶ ἀκουσίᾳ ὀρμηῇ ἤρπασε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὅπως κρατῆσαι αὐτὸν, καὶ τὰ θέλιματῶν αὐδὺς διεταυρώθησαν --- τοῦτο κορυφώσαν τὴν ταρραχὴν τῆς Μάρθας ἐπήνεγκεν ἅμα τὴν λύσιν τῆς σκηνῆς ταύτης· δύο θαλερὰ δάκρυα ἐκύλισαν προδοτικὰ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Βαλδῶδ, ὅτις παρὰφρονος ἐκ συγκινήσεως ἔσυρε πρὸς ἐαυτὸν τὴν Μάρθαν καὶ εὐγνώμων φίλημα ἐπὶ τῶν τιμαλφῶν ἐπέθηκεν ἐκείνων πηγῶν, αἵτινες;

τὰς ἀποσταξάσας ἀνέδωκεν βάνιδας· οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τι· ἢ ἐπὶ στιγμῆν ἐπὶ τοῦ προσωποῦ τοῦ ἀπομάχου ἐπιχυθεῖσα ἔκφρασις εὐτυχίας ἦν πολλῶν λόγων ἐκφραστικώτερη· Ἡ Μάρθα ἐπὶ μᾶλλον συνεκινήθη, ὑπέμεινε κατ' ἀρχὰς τὸ θέλημα τοῦ Βαλδῶδ σχεδὸν ἀμέμπτως, δικάσασα δὲ ἐν ἐκυτῇ ἐκρίνευ ἐκείνον ὅλως ἰδικόν της καὶ τότε τὸ ὄνομα τοῦ φίλου ἀπέπη ἠδέως ἀπὸ τῶν γυλιῶν της.

Ὁ πατήρ μετὰ τῶν θυγατέρων κατέβησαν. Χειρόμακτρα, ἀποκαριετισμοῦ σύμβολα, ἐκινούνητο ἐπὶ ἐκ τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις ἀνηλεὲς ἐκινήθη πρὸς τὰ πρόσω, ἐν ᾧ ἐτέρωθεν τὰ κύματα τοῦ Ῥήνου ἔτρεγον τὸν ἀμετάτρεπτον αὐτῶν ροῦν.

Ἐνταῦθα καθίσταντες οἱ τρεῖς ὀδοιπόροι μακρὰ ὑπὸ σκιῶν εὐκαίων δένδρων ἀνεπόλων τὴν ποικίλων ἐντυπώσεων μεστὴν ἐκείνην ἡμέραν. Μεταξὺ πασῶν ἢ τῶν ἀπελθόντων ξένων ἀνάμνησις ἦν ἡ κρατίστη. Καὶ αὐτὸς ὁ γηραιὸς Μύλλερ ἐρέμβανεν εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἐκείνην ἐνόουσιων. Παρὰ τὸν ἐνούουσιακὸν του ὄμιλου διέμεινε πιστὸς εἰς τὸ ἀρχῆθεν διαγραφέν ὀδοιπορικὸν σχεδῖόν του, ὡς τε οὐδὲ ὅλως ἐνέδωκεν εἰς τὰς παρακλήσεις τῶν θυγατέρων του περὶ μεταβολῆς τοῦ σχεδίου τούτου διὰ τῆς προσθήκης ὀλίγων ἡμερῶν διὰ τὸ Βιισβὰδεν. (1) Αἱ δύο ἀδελφαὶ εἰ καὶ σφοδρῶς ἐπεθύμουν τοῦτο, δὲν ἐτόλμων ἐν τούτοις καὶ νὰ τὸ προτείνωσι σαφῶς, καὶ πρώτῃν ταύτην φορὰν ἢ Μάρθα διελογίσθη ὅτι ὁ πατήρ της ἦτο ἐπιμέμπτως ἐπίμονος, ἀφοῦ δὲν ἐνέδωκεν οὐδὲ εἰς τὸ ὕ Βα λ δ ῶ β τ ἄ σ θ ε ρ μ ἄ ς π α ρ κ λ ἦ π σ ε ι ς. Τότε δὲ λυπηρὰ ἐν τῇ δικαιοῖα αὐτῆς ἀνεστρέφετο ἰδέει, ὅτι οὐδέποτε πλέον ἠλπίζε νὰ ἐπανιθῇ τὴν εὐγενῆ καὶ πολυτλήμονα ἐκείνην ὑπαρξιν.

Κατέλυσαν ἐν τινὲ παρὰ τὸν ποταμὸν ξενοδοχείῳ· ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτὸς αἱ δύο ἀδελφαὶ καθήμεναι παρὰ τὸ παρὰθῦρον τοῦ διαμικτίου πῶν προσέβλεπον τὰ ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης ἀργυρᾶ· μαρμαριγὰς ἀναδιδόντα ὕδατα τοῦ Ῥήνου. Ἡ Ἀγνή, ἀποκεκηκνυῖα ἐκ τῶν

(1) Wiesbaden πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Hessen—Nassau 115 Μ. ὑπὲρ τὴν ἐπιρᾶναιαν τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῆς Δ. κλιτύος τοῦ Taunus κωνοκινήσεως ἐκτισμένη. Ἐχει ἐπιστήμιους διὰ τὴν οἰκοδομικὴν των ἐκκλησιῶν, ὠραῖον ἀνάκτορον, μουσεῖον καὶ παντοῖα ἄλλα λαμπρὰ οἰκοδομήματα. Εἶνε ἐπίσημος διὰ τὰς μεταλλικὰς αὐτῆς πηγὰς, δι' ἃς ἐπισκέπτονται ἐτησίως αὐτὴν ὑπὲρ τοὺς 60000 ξένους. Αἱ πηγαι αὗται ἔχουσι θερμωκρασίαν 32—55ο ἤσαν γνωστὰ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις, οἵτινες ἐκάλουν αὐτὰς fontes Mattiaci (Plin. καὶ aquas mattiacas (Ammrianus Marcellinus).

άλληπαλλήλων συγνήσεων και κόπων της ήμερας εκείνης, άπεκοιμήθη μετ' όλίγον τόν άμέριμον έτι και εύτυχή εκείνον της παιδικής ηλικίας ύπνον. 'Αλλ' ή Μάρθα ούδεμίαν ήσθήεντο κόπασιν' επί πολύ έτι παρ' τόν παρέρυρον καθυμένη ήκολούθει μηχανικώς δια τών όφθαλμών σκιάν άγαπητόν, ήν περαν επί τών όρεών ζωηρώς τ' της σελήνης παρίστα φώς και ή ψυχή αυτής έπλανέτο πέραν έτι αυτών, μακράν....

Ο θίος άπας έκειτο πρό αυτής ως δια νεφέλης κεκαλυμμένος. . . . Τι έμελλεν άρα γε να συμβή αυτή. . . ήτο 21 έτους, ευτυχής, άμέριμος, δια πολλὰς δέ συνομιλικούς ίσως άξιοζήλευτος ύπαρξίς. Πατρικός οίκος καλώς διευθυνόμενος και έν αυτ' καρδιάς πλήρης θερμής άγάπης, μέγας κύκλος φίλων ή τουλάχιστον (άποδιδόμενη; τή λέξει της άληθούς αυτής σημασίας) γνωρίμων, πάντα ταύτα περιεμενον αυτούς έν τή πατρίδι, και όμως ή Μάρθα ήσθίνετο ήδη έν αυτοίς κενόν τι, τώσ άργίστιον αυτή. . .

Αί δύο του Μύλλερ θυγατέρες: είγον άντραφ'ή όπως τὰ σημερινά ήθη έννοούσι τήν καλήν άγωγήν. Η κοινωνική του πατρός των θέσι; και έτι μάλλον τ' εύπροσήγορον του χαρακτήρος του, είγον ήδη καταστήσει τόν οίκον αυτών κέντρον εύγενούς συναναστροφής. Η μητήρ των, γυνή πολυτίτων, πεπρωικισμένη δια πιασών των ιδιοτήτων συνετής δεσποίνης, είχε πάσαν της οικίας τήν επιμέλειαν. Αί δύο άδελφάι ρουτήσασαι εις τ'ο παρθεναγωγείον της πόλεως αυτών ήσαν κάτοχοι στοιχειωδών γνώσεων ποικίλων. Η Μάρθα δεκατετρατίς τήν ηλικίαν άπεσταλή εις άνώτερον παρθεναγωγείον τής έν τή πατρίδι της στοιχειώδεις συμπληρώσασα σπουδὰς, και τ'ο έξοχον αυτής; πνεύμα έλαθεν έν πείν άνωτέρων τινά πτήσιν. Οί έλεύθεροι τρώποι οί έν τή πόλει και τ'φ λυκείφ τούτφ, έν φ παικίαι άνετρεφόντο εθνικότητες επικρατούσας, τούτου έν επί της Μάρθας; επίδρασαν, ώστε αυτή έξεπλάγη ότι τάχως παρήλθεν ό χρόνος της; αυτόθι διαμονής της και φανερώ; έδυσφόρει επιστήσι; της; επ'αυδού εις τήν πατριον γήν, ένθα εις τὰ πάντα προσείχον και π'σα ελευθεριότη; εξεμετρείτο με τόν π'χον της; άσθητάς κριτικής. Ένταύθα π'σα συζητήσι; περί έλαχίστου άξια περιεστρέφετο, αι δέ έντυώσεις και ιδεαι αυτ'ς; έμενον ως; τὰ πολλά άκταζήλπου ή σκωπτικόν μειδιάμα ήτο ή άν;αμοιβή αυτών έν τούτοι; συνειθισ να κρύπτη έν εκυτη π'σαν ύψηλοτέρην β'πην και κατ' μικρόν συνφκειώθη πρός τή; πατρίδος της; τήν ζωήν.

Επαγγήθεν ως λεπτόν και άβρόν της άνοιξίως άνθος; τ'ο λεπτορού; επίχαρι σ'μα της; τ'ο έκφραστικόν πρόσωπόν της; τ'ο γυνήσιον γυναικίον εχθισμα και ύψος της; ήσαν τού; π'σαι γνωστὰ; και καθίσταν αυτ'ν σκοπόν βολής; π'σης περιποιήσεως, π'σης τιμής; από με-

ρους των ήπποτιζόντων νεανιών της; πατρίδος της;. Έν τ'φ οίφφ του πατρός της; ούδεμία ύπ'ηρχεν οικογενειακή οικονομία δυναμένη ν' άπασχολήση αυτήν. Πάντα έν αυτ'φ από της; άπουσίας των δύο ήθγαγέρων ούτω σοφώς ήσαν δικταταγμένα, ως; τε ούδ' έλαχίστόν τι άπέμενεν οπω; εις; τήν των θυγατέρων άνεπιθή επιμέλειαν. Τή Μάρθα έν τούτοι; άπήρσασεν ό παύστος βίος;. Δέν ήτο έν φύσεως; πεπαιωμένη οπω; εξκταζήται και άρέσκηται εις κοσμημάτκ, φλυαρία; και κενόδοξου; θριαμβους;. Τ'ο ζήτην άσβολίαν έν τή; πρός; ξένους; άναστροφή; έφρζίνετο αυτ'ή λίαν άστοπον; ήτο έρωμένη της; έν τ'φ οίφφ άσβολίας;. Έπ'ρεπε λοιπόν ν' άναμνή έν σιγλή; ύπομνή τόν γάμον της; μελλοντα να παρ'σχη αυτ'ή ερ'νόν τή; ενεργείας; τόν κύκλον. Πρό της; εις; τ'ο τελευταίον ταξείδιον άναχωρήσεως; αυτών ούδεμίαν περί προσεχ'ού; γάμου έτρ'εφεν έλπίδα;. Αί κακί γλώσσα; όμως; έλεγον ότι νέος; τις δικηγόρος; επιθυμών της; βωηθείας; του συμβούλου της; επικρατείας; Μύλλερ; πρός; επέκτασιν των εφ'ασιών; του, είχεν ή ή; ρίψει επιθυμητικόν επί της; Μάρθας; βλέμμα;. Αυτ'ή αυτ'ή έπίστευεν ίσως; ότι αι συγχ'αι του τέκνου της; Θεμίδος; επισκέψεις; τούτου τον τινά σκοπόν; ετρον; 'Ητο νέος; ήτο ώριός;. . . αλλά τ'ο ιδεώδες; εκεινο; όπερ ή της; Μάρθας; εφκντάζετο καρδιά; δέν ήτο ό νέος; ούτος;. Ίσως; ή Μάρθα ήν προσήνης; υποθέτουσα αυτόν μέλλοντα ίσως; συζυγόν της;. . . αλλά τ'ο διακόνον εκεινο; όπερ; Ερωτα; καλούσιν ούδέποτε ούτε ήσθήθη ούτε ήδύνατο να αισθηθή δια τόν άνδρα εκεινον ή ύψηλούς; αυτ'ή κόρη; και όμως; και οι γονεις; αυτ'ς; έφρζίνετο υπέρ της; τοιαύτης; ενώσεως;. αυτ'ο; εκεινος; από τινος; φανερόν υπέρ της; Μάρθας; ένδεικνύμενος; ένδιαφρον; υπέμενε μετ' στωική; ύπομνή; τήν ψυχρότητα; ήν αυτ'η πολλὰ; εις; τὰ; προθύμους; αυτου άνετασας; περιποιήσεις;. τούτο δέ συνίδκινε κωνοικώς; οσάκι; ήγειρετο έν αυτ'ή ή παραδόξος; έρώτησι; έν;. . . έν π'σαι αι σχέσεις; ώτι και δικαίως; ούτω στενική; ίσως; και έτέρη; τις; έχει δικαίωμα; επ' αυτου;. . . και επί τ'φ άλλοκοτφ; ταύτης; σκίψεις; επ'φρως; σ'ΟΧ', δέν εινε; δι' έμέ; ο και; έβεβάζιου; άπαξ; έτι εκυτην; ότι ό νέος; ούτος; δέν ήτο; του γλυκίος; όνεύρου; της; ή β'σις;.

Τή επ'ερα; ταύτη; είσε; παρ' τ'ο παρέρυρον του; παρ'ερνίου; ζενοδογείου; καθ'ηκινή; έμνήση; πάντων; τούτων; ή Μάρθα; παραβ'λλουσα; παρελθόν; πρός; παρόν; και τέλος; τ'ο έν ενεργεί; τέκνον; της; Θεμίδος; πρός; τ'ο έν άπομνή; τεκνον; του; Άρως;. Οί όφθαλμοί; της; άπεκαμον; προσβ'λεπόντες; τ'ο υπό; ήτ'φ; ώχ'ού; της; σελήνης; φωτί; άργυρούμενα; του; Ρήνου; βίθη; και τήν; φαντασιώδη; παρεκλουθούντα; σκιάν;. Ηγέθη; ή-

σχύος, όπω; μη; παραξη; τόν; άμέριμον; της; 'Αγνης; ύπνον; μεστή; δέ; λύπη; σπανίως; αυτην; καταλαμβάνουσης; έσθη; υπεράνω; της; κοιμημένης; και; έλακρον; γλυκύ; επί; του; μετώπου; της; επήθη; φιλημά;.

Άφου; δέ; ό; θεός; 'Ονειρο; ήξ'ετο; και; επί; ταύτης; τόν; του; Μήκωνος; επιγέων; σπόρον; ήγέθη; σαν; έν; τ'φ; ψυχ'ή; και; διανοίξ; της; π'σαι; της; ήμερας; εκείνης; αι; εικόνες; και; υπέρ; πάσας; ή; του; Βαλδ'ωβ;.

Τὰ; γεγονότα; των; εξ'ής; ήμερών; ούδ'όλω; ίσχυσαν; ν'; άπομακρύνουν; από; της; Μάρθας; τήν; ύπό; των; τεσσάρων; ταξιδιωτών; παραχθίσαν; αυτ'ή; έν; τύπωσιν; τ'ουναντίον; μάλιστα; αι; επισκέψεις; παντός; τόπου; κατέροντος; οσ'ίδη; τινά; της; Ιστορίας; του; 1870—1 άναπαρίστα; έν; αυτ'ή; τού; φοβερούς; εκεινούς; άγώνες; οτινες; μυρίων; παθημάτων; πρόξενου; εγένοντο; και; συνεκίνου; αυτην;. Και; αυτ'ς; δέ; ό; γέρον; Μύλλερ; ούδ'όλω; άμείνω; των; συγνήσεων; της; Μάρθας; και; αυτ'ς; έτι; της; άλλως; εύθύμου; 'Αγνης; άπαράσις; να; δικαμινή; δυο; έτι; ήμέρας; έν; 'Αιδελβέργη; (1); όπως; τὰ; έν; τυπώσεις; ταύτας; διασκαδ'η;.

Έν; τούτοι; επί; των; χελιδνών; της; Μάρθας; έπλανέτο; πάντοτε; παρακλήσι; τις; δια; Βισβαδεν; ήτις; όμως; ούδέποτε; ετόλμησε; να; εκπηδήση; αυτ'ν;. Βεβαία; ενοχη; και; αιδώς; εκάλου; τήν; Μάρθαν; ν'; άπαιτήση; τούτο; παρ' του; πατρός; της; οστις; άλλως; από; των; χρόνων; των; σπουδών; του; ιδιαιτέρων; πρός; τήν; 'Αιδελβέργη; άγάπην; τρέφον; δυσκόλο; ήθελε; μεταβάλει; άπόρριον;. 'Υπέμενε; λοιπόν; προσπαθούσα; να; καταπνίξη; τ'ο; τ'φ; άλλοκοτφ; αναφ'εν; έν; αυτ'ή; και; άπνηχ'ον; έτι; πάθος;.

Διαμεινοντες; έν; 'Αιδελβέργη; εξ'ήλθον; μεζ; των; ήμερών; όπως; τὰ; αυτ'όθι; αξιούθατα; επισκερθ'ωσι;. Πρός; τήν; έσπ'εραν; επ'νηχ'οντο; εις; τ'ο; ζενοδογείον; πλήρη; μέν; ήδονής; έ; του; εύρ'εστου; των; έν; τυπώσεων; ά; άπεκοιμίσαντο; πλην; βρωμάδεις; και; σιωπηλοί;. Αόριστόν; τι; προαίσθημα; εχασάνε; της; Μάρθας; τήν; καρδιαν; καθ'ύ; δέ; και; ειλικρινής; στεναγκών; διεφυγε; τ'ο; στήθος; αυτ'ς; επί; τ'φ; άνκαμνήσει; εκ; ει; ν; ο; υ;. Οχλαμηπόλος; τις;

(1) Heidelberg πόλις; μικρά; άλλ'; έπίσημος; κειμένη; επί; της; άριστεράς; όχθης; του; Νέκαρα; ποταμού; εινε; επίσημος; δια; τ'ο; Πανεπιστήμιον; αυτ'ή; τ'ο; αρχαιότατον; της; Γερμανίας; άπόσης; Ιερυβ'ν; το; 1356;. Έκ; των; μάλλον; αξιοθέατων; της; πόλεως; τ'ο; πρώτιστον; εινε; τὰ; ερείπια; του; αρχαίου; ανακτόρου; επί; όφρου; 94; υπέρ; τήν; επιφάνειαν; του; ποταμού; φ'κοδομημένη; τ'ο; άνώτερον; του; τ'ο; αρχ'ζόμενον; τ'η; 13ης; εκατονταετηριδι; επεξετάθη; δι'; άλλεπαλλήλων; προσθηκών; μέχρι; του; 1618; αποτελέσαν; μέγ; τα; τετράγωνον; οικοδομήμα; μετ'; κολοσιαιόν; πυργών; κατεστ'εση; όμως; υπό; των; Γάλλων; τ'ω; 1689; και; 1693; ών; τ'ο; έργον; συμπλήρωσε; κεραυνός; π'σών; τ'ω; 1764;. Έν; ύποψεί; τ'νι; της; 'Αλάμ'ρας; ταύτης; τ'ο; Γερμανικό; έθνός; σώζεται; και; ή; έν; έτι; 1751; κατασκευασθείσα; διάσημος; μεγάλη; Βυτινή; (βαρβέλιον); διαμέτρου; 8; μέτρων; μήκου; υπέρ; τὰ; 10; και; χωρητικότητος; 226,000; φιαλών; οίνου;.

του; ζενοδογείου; προσελθών; παρέδωκε; τ'φ; κ;. Μύλλερ; επισκεπτήριά; τινα; και; επιστολάς;.

Ρίψας; ταχ'ύ; επί; των; πρώτων; βλέμμα; ό; γέρον; νομικός; ήξ'ετο; άποσφραγίζων; τὰς; επιστολάς; άλλ'; εύθ'ς; μετ'ά; τήν; άνάγνωσιν; των; πρώτων; της; πρώτης; επιστολής; γραμμών; αγαθόν; μειδιάσας; δέκκοφ; τήν; άνάγνωσιν; και; διδούς; αυτ'ή; τ'η; Μάρθα; προσείπεν;.

—'Ε!; πονηραί; άνκαμνήσατε; ή; επιστολή; αυτη; φανίται; ότι; έδικαι; έρεει;.

Η; Μάρθα; άρ'α; πάσα; ζωηρώς; τήν; επιστολήν; άνέγνω;.

'Αγαπητέ; αδελφέ;.

Έν; Βισβαδεν; τ'η; 30; Αυγούστου; 1883;. 'Ελθούσα; πρό; τινος; ένεκα; των; λουτρών; και; σκοπούσκα; ικανόν; χρόνον; να; διαμείνω; έν; ταύθα; επ'θυμουν; να; έχω; ως; σύντροφον; μου; μίαν; των; άγαπητών; μοι; άνεψιών; ά; ολοφύχως; άσπάζομαι; θ'ά; άρνηθ'ητε; ούτω; μικράν; χάριν; εις; τήν; υπεργαπώσαν; υμ'ας; αδελφ'ην; ;

—'Α!; 'Α!; τ'ο; π'σγμα; εινε; όλίγον; σπουδαίον;. . . ; έν; σ'ς; εξ'ήσει; δι'; όλίγας; ήμέρας; ή; τ'ο; εύκολον;. . . ; π'ρέπει; να; ιδωμεν; τι; θ'ά; ειπη; και; ή; μητήρ; σας;. . . ; έν; τούτοι; σ'πως; και; αν; γέννηται; συ; Μάρθα; π'ρέπει; να; υπάχη; διότι; ή; 'Αγνη; εινε; όλίγον; ανεπιτήδειος; άσθενούσης; θείας; σύντροφος;.

Έκ; τούτων; πάντων; ή; Μάρθα; τὰς; τελευταίας; μόνον; ήκουσε; λέξεις;. Η; λέξι; Βι; σ; β; α; δ; έν; διήλθεν; αυτ'ην; ως; σπινθηρ; ήλεκτρικός; ούδ'όλω; επ'θυμει; να; επαναλαβ'η; ό; πατήρ; της; τήν; προτίμησιν; αυτ'ς; και; έν; τούτοι; δέν; ένδει; διατι; ειγε; ούτω; ζωηράν; δι'; αυτ'ο; επιθυμίαν;. Συνελθούσα; δέ; εκ; της; χαρ'ς; ήτις; ούτω; δραμητικώς; κατέκλυσεν; αυτην; υπ'; όλως; παραδόξου; προσεβλήθη; θεάματος;. Τ'ης; 'Αγνης; οί; όφθαλμοί; εκεινοι; οτινες; άείποτε; τήν; χαράν; και; ευτραπέλειαν; άντενέκλων; ου; ούδέποτε; λύπη; συνέσπασε; συναισθημα; οτινες; μόνον; να; μειδιώσι; έν'ωρίζον; αυτ'ο; εκεινοι; οί; γελώντες; όφθαλμοί; μετ'ά; τούς; τελευταίους; του; γέροντος; λόγους; επαισθητάς; εσκούθηθησαν; νέφη; πυκνά; εκκαλυφαν; αυτους; και; δεινή; διακρών; θύελλα; επέκρου; ήν; μάτην; να; κρύψη; προσεπάθει;. Τούτο; Ιδούσα; ή; Μάρθα; έμειδιάσε; και; ενχακαλιζόμενη; τήν; μικράν; 'Αγνην; ειπε;

—Εί; τήν; θείαν; μακαρία; θ'ά; υπάχη; εκεινη; τήν; όποιαν; υμεις; βέβαια; θ'ά; θελήσητε;. έν; όμως; θελήτα; να; υπάχητε; υμεις; τότε; θ'ά; σ'ς; συνοδούσωμεν; και; ή; θεία; ά; εκλέξη; μόνη; όποιαν; θέλει; εγώ; έν; τούτοι; παραχωρ'ω; από; τούδε; τὰ; πρώτεις; εις; τήν; 'Αγνην;.

—'Α!; τούτο; δέν; με; συμφέρει; π'ρέπει; να; υποκριθώ; και; εγώ; ότι; δέν; θέλω; να; μείνω;—διενοήθη; Η; 'Αγνη; τού; όφθαλμούς; κατανώσους; και; εύθ'ς; εύθμον; όργίλον; λαβούσα; ύψος; προσέθη;.

—Ναι!; περιμένε; το!; σ'ω; εγώ; τὰς; πρώτας;

ήμερας μερικὰ πιάτα, χύμα τὸν κωφὸν εἰς τὸ τραπεζομάνδalon καὶ διαγράφονται τοῦ καταλόγου τῆς εὐνοίας διὰ παντός.

Ἡ Μάρθα εὐθυμὸν ἦδη γελάσασα εἶπε τῇ Ἀγνῇ—

—Πήγαίνε τώρα νὰ ἔγαλῃς τὸ καπέλο σου, μικρὰ μου θυμωμένη καὶ ὅταν ὑπάγωμεν εἰς τὸ Βισβὰδεν σπᾶς ὅσα θέλεις.

Ὁ Μύλλερ μέχρι τοῦδε σιωπηλὸς ἔλυσε νῦν τὴν σιωπὴν.

—Ἐγὼ εἰς δίκαιον, Μάρθα! πρέπει ν' ἀρῆσωμεν τὴν ὥραιαν Ἀϊδελβέρghν αὐτοῖν ἀναχωροῦμεν διὰ Βισβὰδεν καὶ ἐκεῖ ἄς ἐκλέξῃ ἡ θεία σας πιστεῦσα δὲ ὅτι ἡ μήτηρ σας θὰ ἐγκρίνῃ τοῦτο.

Ἀπέβαλε νῦν ἡ Ἀγνή, ἡ πονηρὰ, πάντα αὐτῆς τὰ νέφη, ὡς ἔριχνε Ἑλληνικὸς καὶ ὡς παιδίον εὐθυμὸν ὤρμησε πρὸς τὸ δωμάτιον ἵνα ἀποθέσῃ τὸν πῖλον αὐτῆς μονολογοῦσα.

—Τὰ λαλὰ λαλὰ! ... τί καλὰ ... τί καλὰ ... πάλιν ἔγρωμεν νὰ ἴδωμεν νῆξ ... ποιοι; ἤξυρε ... θὰ προσπαθήσω κάπως ... ἀλλὰ, καλε, ἀλήθεια θὰ ὑπάγω εἰς τὸ Βισβὰδεν; τί χαρὰ!

Ἐπαυερχόμενος εἰς τὴν αἰθούσαν προσεπάθησε νὰ λάβῃ τὸ ἰδιότροπον τῆς Μάρθας ὄφρος, ὅπως συνειθίσθη καὶ διατηρῇ αὐτὸ, ἔπραττεν ὅμως τοῦτο λίαν κωμικῶς ὡς ὄλιως ἀντικείμενον τῷ χαρακτηριστικῇ τῆς ἡσχολεῖτο περὶ παντοῦα, μὴδὲν ἐν ταῦτοις πρέττουσα.

—Μάρθα—ἀνεκράξεν αἰφνῆς;—καλὸ ἐγὼ ἐντελῶς τὸ ἔλησραμόνησα· σὺ τοῦλάχιστον δὲν ἐνθυμῆτο ὅτι καὶ οἱ ἀπίστῳρατοι θὰ εἶνε ἐκεῖ!

(ἀκολοθεῖ)

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

[ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟΝ.]

Wilt thou be gone? If is not yet near day,
It was the nightingale and not the lark
that pierced the fearful hollow of thine ear.

[SHAKESPEARE, ROMEO AND JULIET, Πράξ. 3 Σκ. 5.]

ΓΙΟΥΛΙΕΤΤΑ

Θὰ φύγῃς; τῶρ' ἀγάπη μου; Δὲν εἶν' ἀκόμῃ μέρα ἦτον τ' ἀηδόνι, ποῦ γλυκὰ λαλοῦσεν ἐκεῖ πέρα. Δὲν ἦτον ὁ κορυθαλὸς, παρ' ἦτον τ' ἀηδόνι, ποῦ τῇ γλυκερῇ του τῇ λαλῇ ὀλόγγῳα του ἀπλόνει. Ὄλην τὴ νύχτα κελαδεῖ εἰς τὴ ῥοδόξαν ἐκείνη, καὶ ἔλη τῇ φῶσι ἐκστατικῇ μετ' τῇ λαλῇ του ἀφίει. Δὲν ἦτον τ' αὐγινὸ πουλὶ, ποῦ φέρνει τὴν ἡμέρα, τ' ἀηδόνι ἦτον, ἀγάπη μου, πάλαιθεν ἐκεῖ πέρα.

ΡΩΜΑΙΟΣ

Ναί, ἦτον ὁ κορυθαλὸς, ποῦ φέρονε τὴν ἡμέρα, δὲν ἦτον ποῦ ἐκελάδουσε τ' ἀηδόνι ἐκεῖ πέρα.

Κύττα τὰ γενέφια, ἀγάπη μου, π' ἀσπρίζουν, καὶ ἀρ

νὰ φέγγῃ γλυκογράμμα, καὶ ἡ ἀνατολὴ νὰ σκάη.

Τὰς ῥα ἐσθῆς ἦσαν τοῦρανοῦ, καὶ ῥα θουὰ ἡ αὐ-

προβαίνει μετὰ τὸ βόδι της καὶ χύνει τὴ δροσοῦλα.

Ἄν εἰδῶ μείνω ἀρεῦγας ὁ χάρις μετὰ πλάκονε;

Ἄν φύγῃ καὶ σὲ χωριστῶ, ὁ χωρισμὸς μετὰ σώνει.

ΓΙΟΥΛΙΕΤΤΑ

Τὸ φῶς ἐκεῖνο, ποῦ ὠρεῖς δὲν εἶναι ποῦ ἀρχίζει εἰς τὰ βουνὰ ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ αὐγούλα νὰ ῥοδίξῃ.

Μετέωρον εἶν' ὀλόρωτο ἀπ' τὸ θεὸ σταλμένο νάλλῃ μ' ἐσὶ ὡς τῇ; Μάντῳρας τῇ χῶρα προσκαμένο.

Πῶς τέσο ὁ νοῦς σου στῆ φυγῇ, μ' ἐμὲ γιὰ τὴ δὲ

γιὰ τὸ ἀπὸ μὲνα μακρὰ στὰ ξένα θὰ πηγαίνει;

ΡΩΜΑΙΟΣ

Κυνηγημένο; θάνατο σιμά σου ἄς ἀπαντήσω.

Ἄρου τὸ θελ' ἡ ἀγάπη μου, ἐγὼ θὰ σιαματήσω.

Ἄρου τὸ θελ' ἡ ἀγάπη μου, θὰ πῶ, δὲν εἶναι μέρα,

Δὲν εἶναι τὰ χαρμάματα, ποῦ φέγγουν ἐκεῖ πέρα.

Εἶν' τὸ φεγγάρι τὸ γλυκὸ, ποῦ ἀχνὰ θ' ἀντιμετρίξῃ,

Καὶ λέω πῶς; ἀρχίνησε ἡ αὐγούλα νὰ ῥοδίξῃ.

Δὲν ἦτον τοῦ κορυθαλοῦ φωνῇ, ποῦ ἀντικαλοῦσε

Στὸν ψηλὸν ὄθλο τ' οὐρανοῦ καὶ τὸν ἀχὸ ἐσκορποῦσε.

Τῆς Γουλιέττας μου ἡ καρδιὰ ἀρου τὸ θέλει μένω.

Γλυκὸς θενάσαι, θινάτε, σιμάτης; σὲ προσμένω.

Μὰ πῶς μου πῶς τὸ βλεμμα σου ἐκστατικῶς κυττάζει;

Πέρα στῆν ἀρη τούρανοῦ, καὶ ἡ ὄψι σου δειλιχίζει;

Λίγο ἄς συντύχωμε μαζί, μέρα δὲν εἶν' ἀκόμα.

Λόγιε ν' ἀκούσω δυὸ σερὰ ἀπὸ τ' ἀγνὸ σου σῶμα.

ΓΙΟΥΛΙΕΤΤΑ

᾽ὦ! φύγε φύγε, μὴ σταθῆς, καὶ τώρα ξημεροῦνε.

Ναί, ἦτον τοῦ κορυθαλοῦ οἱ σκορπιστοὶ του τόνοι.

Ἄπ' ὦρα ῥα ὦρα ἡ αὐγὴ ἀπ' τὰ βουνὰ προβαίνει.

Φύγε μακρὰ, γιὰ τὸν ἀν σαθῆς; ὁ χάρις σὲ προσμένει.

Ἄργιστόλι, 21 Ἀπριλίου 1884.

Η. ΒΕΡΓΩΤΗΣ.

ΑΔΗΘΕΙΑ

Ποσάκις νομίζομεν διαβαίνοντες παρ' ἡσύχῳ χωρίῳ, μετὰ τὸν ἀνθούτων δένδρων κεκορμμένῳ, ὅτι εἶνε ἐναυθα ἡ ἔδρα πάσης εἰρήνης, τῆς αὐταρκείας καὶ εὐλιχίας; συμβαίνει. Ἄλλ' ἂν εἰς ἐλθῶμεν εἰς τὰς καθ' ἕκαστον καλύθας, εὐρίσκομεν ἐν αὐταῖς, ὡς πανταχοῦ, ἀγωνίαν καὶ στενωχωρίαν, λήθη καὶ συμφορὰν καὶ φεῦ! πόσον ὀλίγον χαρὰν!

Γ. ΕΒΕΡΣ.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΣΟΛΩΜΟΝ

καὶ

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝ ΚΑΝΙΝΗΣ.

Ἄπο τινος, ἐν Εὐρώπῃ, καταγίνονται εἰς τὴν

τῆς ἡμετέρας ποιήσεως μελέτην, ἀποδίδοντες ἄ-

μα δὲ καὶ τὴν δέουσαν τιμητικὴν βένιν, ἐν τῷ Παρ-

νασοῦ, εἰς τὸν μέγαν τῆς ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ Ἄ-

οιδόν. Πρὸ μηνῶν, μάλιστα, ὁ γνωστός φιλό-

πατρις καὶ φιλέλλην Μάικος Ἀντωνίος Καν-

νίνης, οὗτινος ὁ βίος συνεδέθη ἦδη μετὰ τῆς

ἡμετέρας ἱστορίας, ὠμίλησεν εἰς Ἑνετιαν περὶ τοῦ

Σολωμοῦ, ἀπαγγέλλας ἅμα μεταφράσαν τοῦ θε-

σπεσίου Ἰ μ ο υ, ἐν ἀνήρῳ ἰταλικῇ φωνῇ (1).

Ἄλλ' ἐπειδὴ περὶ τῶν ἡμετέρων καὶ σ χ ρ ὸ ν

σ ι ω π ᾶ ν, τ ο ῦ ς ξ ἔ ν ο υ ς δ' ἔ ξ ν λ ἔ γ ε ι ν, ἀναγκαῖον εἶναι, νομίζω, νὰ πραγματευθῶμεν ἐν

ἐκτάσει περὶ τοῦ βίου, τῶν ἔργων καὶ τῶν

χρόνων τοῦ Σολωμοῦ. Οὗτω δὲ θέλομεν ἐπι-

διορθῶσαι ἱστορικῶς τινὰς παραδρομας, ἄς ἐκ-

μαμεν, ἀκούσῃς, εἰς τὴν ἐκδοσὴν τῶν Ἀ π ᾶ ν

τ ω ν τοῦ ποιητοῦ τούτου, ἦτις, μετὰ ἡμετέ-

ρων προλεγομένων καὶ σημειώσεων, ἐδημοσιεύθη

ἐν Ζακύνθῳ, τὸ 1880, δαπάναις τοῦ γνωστοῦ

ἐκδοτοῦ κυρίου Σεργίου Ραφτίνης. Εἰς τὸ τέλος

δὲ θέλομεν προσεῖτι πραγματευθῆναι περὶ τοῦ Καν-

νίνης, ἐννοεῖται δ' οἰκοθεν, ὅτι θέλομεν μόνον

ἱστορίαν, μετὰ τῆς δεούσης ἀκριβείας, ὅτι ἐ-

πραξεν οὗτος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Οὐχὶ ὅτι ὑ-

πάρχει τί κοινὸν μετὰ τῶν βίων τοῦ Ἰταλοῦ

καὶ τοῦ Ἑλλήνου; ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν λόγον,

ὅτι ὁ Κανίνης ἔδωκεν ἡμῖν ἀφορμὴν, νὰ γρά-

ψόμεν περὶ τοῦ Ἀοιδοῦ τῆς ἐλευθερίας.

Α'.

Οἱ ἦρωες Ἑνετοὶ, κατὰ τὸν δέκατον ἔβδομον αἰῶνα, δὲν ἦσαν ἐν τῇ ὑπερτάτῃ αὐτῶν ἰσχυεῖ. Οἱ συνεχεῖς πόλεμοι τοῦς εἶχον ἐξασθενήσει. Τότε κατέβαλον τοῦς Γάλλους καὶ νέον ἐπεχείριζον πόλεμον ἐναντίον τῶν Τούρκων. Ἦτο ὁ μωρὸς ἡ καλλιτεχνία των εἰς ἀκμὴν ἔζων ὁ Τιτσιάνος, ὁ Βερωνιέζης, ὁ Τιντορέττος. Οἱ νόμοι ἦσαν αὐστηροὶ. Οἱ εὐπατριδοὶ καὶ ὁ ὄχλος ἐθυσιαζόντο ἀκόμη ὑπὲρ τῆς πατριδος. Δὲν ἐφοδοῦντο τὴν παπικὴν δύναμιν ἀλλὰ ἐξήκολούθουν λέ-

(1) Ἐξέδοθη ἡ μελέτη μετὰ τῆς μεταφράσεως πρὸ ἡμερῶν ἐκ κομψῶν τομίδων, φέρων τίτλον Μάρκο Αντονιο Κανίνι. Conferenza sul poeta greco Dionisio Solomos, tenuta in Venezia il 20 Dicembre 1883, e versione dell' Inno alla libertà del medesimo, aggiunta una versione della Marsigliese—Venezia Tip. Carlo Ferrari alla posta 1884.

γοντες ἡ μεθ' ἄ Ἐνετοὶ καὶ ἔπειτα Χριστιανοὶ, semo Veneziani e pro Cristiani, καὶ τὸ ἀπέδειξαν μετὰ τὸν Παῦλον Σάρπη. Δυστυχῶς ὅμως, μετὰ 24 ἔτη πολέμου, ἡ Κρήτη ἔπεσεν, τῷ 1669, εἰς τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων, ἀποῦ οἱ Ἑνετοὶ τὴν κατείχον 409 ἔτη, καὶ ἠρωαίως τὴν ὑπερήσπιζον. Τῆς νήσου ἡ χριστιανικὴ φρουρὰ ἐξήλθεν ἐν τιμῇ μὲν, ἀλλὰ οὐχὶ ἐν ἐπιζήλω κατὰ κράτος. Σὺν τῇ φρουρᾷ, ἀπῆλθον πολλὰ οἰκογένεια ἐνετικὰ καὶ ἑλληνικὰ. Ὁ ἦρωας Μοροζίνης; πάντας παρηγόρει καὶ ὑπέθαλπεν. Ἄλθον δ' ἐνεκα τοῦ πολέμου, τῆς ἀλώσεως τῆς Κρήτης; πολλὰ οἰκογένεια καὶ ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις, μετὰ ἱερῶν, ἱερῶν λειψάνων, εἰκόων, καὶ κεινῶν. (1)

Ἐκ τῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ἑλλοουσῶν κριτικῶν οἰκογενειῶν, πολλὰ ἀνεγράφθησαν μετὰ τῶν ἑπτανησίων εὐπατριδῶν, οἶον ἐν μὲν Κερκυρᾷ ἡ Βερούρα, ἡ Σκορδύλου, ἡ Παπαδοπούλου, ἡ Μαρτινολένη, ἐν δὲ Ζακύνθῳ, ἡ Ζαυετινὴ, ἡ Καρβελας, ἡ Νεράντζη, ἡ Κυβετοῦ, καὶ πολλὰ ἄλλα ἐν ταῖς ἄλλαις Νήσοις. Τινὲς Κρήτες; εἶχον ὅμως ἑλλῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ἵνα ἐγκατασταθῶσι καὶ πρὸ τῆς ἀρχιαιολογίας τῆς πατριδος; αὐτῶν. Λόγου χάριν ἡ τῶν Καλοῦτσων ἐπὶ τῆς ἀλώσεως. Μεταξὺ τῶν κριτικῶν οἰκογενειῶν ἦλθον δύο, αἰτίνας ἐπρόκειτο νὰ ἦνε οἱ πρόγονοι τῶν δύο μεγαλειτέρων ποιητῶν τῆς νεοτέρης; Ἑλλάδος; ἡ Φωσκόλου καὶ ἡ Σολωμοῦ. Ἡ Φωσκόλου ὑπῆγεν εἰς Κέρκυραν καὶ ἡ Σολωμοῦ εἰς Ζάκυνθον. Οὗτως ὁ πάππος καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Οὔγου Φωσκόλου ἦσαν Κερκυραῖοι. Ὁ πατὴρ τοῦ Φωσκόλου ἔλθων ἐν Ζακύνθῳ συνεζεύχθη μετὰ τῆς Ζακυνθίας Διαμαντίνης Σπαθῆ καὶ ἐγέννησε τὸν μέγαν ποιητὴν, ὅστις ἐθεώρει πατριδα τὸν τόπον ἐνθα ἐγεννήθη, ἐν Ζακύνθῳ, καὶ οὐχὶ τὴν Κέρκυραν, πατριδα τοῦ πάππου καὶ τοῦ πατρὸς του. (2) Τὸ αὐτὸ ἐπραξε καὶ ὁ φίλος τοῦ Οὔγου, ὁ ποιητὴς Ἀνδρέας Κάλδος, ὅστις καίτοι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο κερκυραῖος, ἤθελε τὴν Ζάκυνθον πατριδα, ἐπειδὴ, ἐν τῇ νήσῳ ταύ-

(1) Ἐν Ζακύνθῳ τότε ἔφερον τὸ λείψανον τοῦ ἱερομονάχου ἁγίου Ἰωσήφ Σουμάκου ἐκ Χανδάκου Κρήτης, τελευτήσαντος κατὰ τὸ 1511 τῇ 11 Ἰανουαρίου ὅτε τελεῖται ἡ αὐτοῦ ἑορτή. Τοῦ ἔφερον ὁ ἱερεὺς Ἀντωνίος Ἀρμένιος Κρήτης, τῇ 29 Αὐγούστου τοῦ 1669, ἡμέρα καθ' ἣν ἐορτάζεται ἡ κήρυξις αὐτοῦ. Μετῃ εἰς προῖκα εἰς τὴν οἰκογένειαν Μουζάκη τὴν νῦν Μαντινέου. Εἰς τὰς ἐκκλησίας Ἐπισκοπιανῆν, Ἅγιον Δημήτριον τοῦ Κόλα καὶ Ἅγιους Τεσσαράκοντα, ἄπερ ἀπερὶεθίσθησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Προσῆτι οἱ Λατῖνοι ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ἱερὰ σκεῦη καὶ εἰκόνας καὶ σοῦζονται ἐν τοῖς ταύτων ναοῖς. Περὶ πάντων ταύτων θὰ πραγματευθῶμεν προσεχῶς.

(2) Περὶ Σ. Δε Βιάζη—Dei Parenti di Ugo Foscolo, lettera al prof. Bartolomeo Mitrovic autore dell' opuscolo Ugo Foscolo a Spalato e Zaccùno 1883.

τη γενενηθη. (1) Καὶ αὐ γονεὶς τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρου; ἦσαν Κακύνθιοι. (2) ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ μέγας οὗτος ἱεράρχης ἐγεννήθη ἐν Κερκύρα καὶ αὐτός ὁ ἴδιος ἐγράφει ὅτι ἦτο Κερκυραῖος. (3) Ἐθλοῦσα ἡ οἰκογένεια Σαλωμῶν ἐν Ζακύνθῳ δὲν συμπεριλήφθη μεταξὺ τῶν εὐπατριδῶν. Ἐδειξεν ὁμοῦς ζῆλον εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν πατριδα ἠγάπησεν ὡς πάντες σχεδὸν αἱ ὑπάρχουσι τῆς Ἐνετοκρατίας. Τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας ταύτης· εἰδομεν, ἐν τισὶν ἐγγράφοις, γεγραμμένον Σάλαμον καὶ Σάλομον, Σαλαμόν καὶ Σαλομόν καὶ Σόλωμος. Ἐπειδὴ δὲ ἐμπορεύοντο αἱ Σαλωμῶν τὸν καπνὸν, μέλιστα ἐγένον καὶ apallatori, ἐπωνομάσθησαν καὶ Ταμπάκέρη. Δὲν ἔχομεν ἀρετὰς ἀποδείξεις ἵνα ἀποφανθῶμεν ἂν ἡ οἰκογένεια αὕτη εἴνε πράγματι κριτικὴ ἢ ἐνετική. Ἐν Κρήτῃ ὑπάρχει τοποθεσία φέρουσα σχεδὸν τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ὑπάρχει τοιαύτη ἀκόμη οἰκογένεια. Ἐπειδὴ μὲν τινα κύρια ὀνόματα δύνανται εἶναι νὰ παίζῃ, ὁ ἰδιόρρυθμος λόγιος καὶ περιηγητὴς Ὀρτέσιος Δάνδης, ἀκμάσας κατὰ τὸν δέκατον ἑκτὸν αἰῶνα, εὐρισκόμενος εἰς Ἐνετίαν ἐγράψε λογοπαίγνια τινὰ περὶ ἐνετικῶν εὐπατριδῶν τινῶν οἰκογενειῶν, ἔχουσῶν ὀνόματα πόλεων, πτηνῶν κτλ. ἐξ ὧν χάρην περιεργασίας θέτομεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμα νόστιμον εἰς τὸ εἶδος του. *Mostruoso mi parve il vedere Nani grandi, Magni piccoli, Groni terrestri et non celesti, Trivisani, Pisani, Soriani, j che non videro mai né Trevisi, né Pisa, né Soria; notabil mi parve vedere molti SALOMONI; ci trovai Barbari latinissimi et humanissimi; Cicogne di più breve collo, ma di miglior tenuta che non sono le altre; molti Garzoni che passavano sessant'anni; tanti Marcelli che tanti non vive Roma; non vide mai tanti Lioni la Numidia quanti n' ha Venezia; i Barbi stanno in terra et non sull' acqua; sonci Balbi nel favellare ben espediti κλ.*

B.

Ἐπίδοδος τῆς ἐλευθερίας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ ΣΟΛΩΜΟΣ, ἦτο υἱὸς νόθος τοῦ Νικολάου Σαλωμῶν καὶ τῆς Ἀγγελικῆς Νικελῆ. Ἐγεννήθη τὸ 1798 εἰς Ζακύνθον. Ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἀγνοοῦται. Γνωρίζομεν μόνον ἐκ τῶν βιβλίων τῆς ἀγίας Παρρακελῆς, σωζομένων εἰς τὸ ἐνταῦθα ἀρχιεπισκοπεῖον, ὅτι ἐβάπτισθη τῇ 8 Ἀπριλίου

(1) Πρὸς Σ. Δε Βιάζη—Ἡ λύρα Ἀνδρέου Κάλβου κτλ. σελ. 9—12 Ζακύνθῳ 1881.
 (2) Πρὸς Ν. Κατραμῆ—Ἱστορικαὶ διασπαρῆσεις ἐπὶ τῆς πατριδος Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου κτλ. Ζακύνθῳ 1854.
 (3) Ὁρα. Α. Δημητρακοπούλου—Ὁμόδοξος Ἑλλάς. σελ. 189 Λεῖψζα 1872.

καὶ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ ἦτο ὁ κόμης Ἀντώνιος Καπνίσιος. Ὅθεν κακῶς λέγουσιν αἱ βιογράφοι τοῦ Σαλωμῶν, ὅτι οὗτος ἐγεννήθη τῇ 8 Ἀπριλίου, ἡμέρα τῆς βαπτίσεως αὐτοῦ. Ὅτε ἐγεννήθη ὁ ποιητὴς, ἡ οἰκογένεια Σαλωμῶν ἦτο πλουσιωτάτη καὶ εὐπατριδής. Μέλιστα ἀπὸ τὸ 1785 τὸν προσγεγραμμένη μεταξὺ τῶν ἑπτανησίων κομητῶν. Ἐγεννήθη εἰς εὐδαίμονας ἡμέρας, ἡμέρας καθ' ἃς πεσοῦσης τῆς κραταίης, δημοκρατίας, ἡ Ἐλευθερία, ἦτις πρὸ αἰῶνων τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἀναχωρήσῃ, ἐπανέκμψεν εἰς τὴν Ἐπτανήσον, ὅπως ἐκείθεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς; θέσθ' ἀπαντας τοῦ Ἑλλήνας. Ἡμέρας, καθ' ἃς αἱ λέξεις Ἐλευθερία, Ἰσότης καὶ Ἀδελφότης, ἦσαν εἰς τὰ στόματα πάντων. Ἡμέρας καθ' ἃς αἱ λέξεις Πατρις, Νόμος, Ἐλευθερία, ἐξῆμψιν ἐν τῇ ψυχῇ τῶν τότε δούλων ἀδελφῶν Ἑλλήνων, τὴν εὐγενεστέραν τῶν ἰδῶν, τὸ ὑψηλότερον τῶν ἰδικῶν, —τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν. Ἡ ρωνὴ τῶν Γάλλων ἐξύπνισε τὴν Ἐλευθερίαν, ἀλλ' αὕτη δὲν θὰ ἐβραίουεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἂν δὲν ὠδηγεῖτο ὑπὸ τῆς τὸλμης. Τόλμα, λέγει ὁ ἡγμῶν τῶν ζώντων Γάλλων ποιητῶν, καὶ οὕτω προοδεύεις. Ἄνευ τὸλμης, δὲν γίνεται πρόοδος. Ἄσασαι αἱ μεγάλοι κατακτῆσεις εἶνε, κατὰ τὸ μέλλον ἡ ἦτο, τὸ γήρας τῆς τὸλμης. Ὅπως πραγματοποιήθη ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις, δὲν ἤρκει νὰ τὴν προαισθάνθῃ ὁ Montesquieu, νὰ τὴν κηρύξῃ ὁ Diderot, νὰ τὴν ἀναγγεῖλῃ ὁ Beaumarchais, νὰ τὴν ὑπολογίσῃ ὁ Condereet, νὰ τὴν προμελετήσῃ ὁ Rouseau ἔπρεπε νὰ τὴν ὑποκινήσῃ ὁ τολμηρὸς Denton, ὁ Mirabeau οὗτος τοῦ ὄχλου. Ὁ μικρὸς Σαλωμῶς, δὲν διήθηεν τὰ πρῶτα αὐτοῦ ἔτη ὡς τὰ πλείστον ἀνθρώπων. Αἱ πράξεις αὐτοῦ, αἰσιον τὸ μέλλον μεγάλου ποιητοῦ προφώνηζον, εὐλογεῖται νεφελῶς ἑλληνοκωτῶν οὐρανῶ ἐξέλεπεν ἀείποτε. Εἰς αὐτὸν σενεώτο, ὡς ἄνθος μικρὸν τῆς ἀνοστεροῦς Ζακύνθου ἐκρινθῆς πρῶτως, τὴν εὐδιαν, τὴν καλλονὴν, τὴν δρόσον καὶ τὴν γλυκύτητα. Τὴν εὐκλήριαν τῆς φύσεως αὐτοῦ, καὶ ὅσων φυσικῶν προτερημάτων ἡ τύχη σεν, ὑπεδείκνυνεν τὰ προοίμια τῆς αὐτοῦ παιδικῆς ἡλικίας. Ὁμοίως δὲ φυτῷ ἀνοσφόρῳ ἐπαγγελλομένηφ ὀρεινῶς νὰ τελεσραρήσῃ καρπούς. Ἡ φυσικὴ τοῦ Σαλωμῶν μεγαλοφυΐα καὶ ἡ μεγίστη πρὸς τὰ γράμματα κλίσις, ἠνάγκασαν τὸν γονεῖς νὰ παράσχῃ αὐτῷ πάντα τὰ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατριδῇ ἐφικτὰ μέσα πρὸς διδασκαλίαν αὐτοῦ. Τὸ τέκνον του λοιπὸν ἔθετο ὑπὸ τὸν παιδαγωγὸν Νικολάον ἱερέα Κασιμάτην, ὅπως οὐ μόνον διδάξῃ αὐτῷ τὰ προκαταρκτικὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀγνῇ αὐτοῦ καρδίᾳ ἐνσταλάξῃ τὴν εὐσέβειαν. Ὁ κατ' ἐξοχὴν διδάσκαλος τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἦτο ὁ Ἀντώνιος Μαρτελάος, οὗτινος ἡ μέθοδος ἦτο ἀθλια. Ἦτο ὁμοῦς ἀνήρ φιλελευθερος, πεπαιδευμένος, στιχομυγῆς καὶ κάτοχος τῆς τε ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς. Ἄν καὶ ὡς ἐκ τῆς ἰδιο-

τροπίας αὐτοῦ—ἐλεγε δὲ ὅτι ὁ μελετῶν τὴν ἑλληνικὴν πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν στόμαχον ἀδιανόν—παρέδιδε δὺο ἢ τρεῖς ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, οὐχ ἦτον ὁμοῦς δὲν ἐφείδοντο αἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τῆς ἐνοχλήσεως ἐκ τοῦ ἀκαταλήλου τῆς ὥρας, ἀλλὰ πρερύρισκοντο τακτικῶς εἰς τὰ μαθήματα. Ἀπαντες αἱ τότε τοῦ τόπου ἐπιστήμονες, λόγιοι, ἱερεῖς καὶ ἐγγράμματοι ἐχρημάτισαν μαθηταὶ αὐτοῦ. (1) Ἀπὸ τὸν Μαρτελάον λοιπὸν ἤκουσεν ὁ Σαλωμῶς τινὰ μαθήματα, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ διδασκαλοῦ, καὶ μαθητοῦ οὐδεμίαν ἔλαβεν ὠφέλειαν. (2) Τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἐκπαίδευσίς ἦτο ἰταλική. Ἐν Ἐπτανήσῳ ἀνοστήτατος δὲν ἔθεωρετο ὁ ἀπαξίμενος τὴν ἰταλικὴν διαλέκτον, μέλιστα ἐκ τῆς μικρῆς ἡλικίας τῶν ἐθελῶν τὰ θέλγητρα τῆς ἰταλικῆς ἐξευγενήσεως, ὅπως παιδαγωγηθῶν εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Ἰταλίας καὶ ἀκολούθως νὰ συμπληρώσων ἐκεῖ ἐτι τὰς σπουδὰς. Οὕτως καὶ ἡ πρώτη ἀληθὴς αὐτοῦ ἐκπαίδευσίς ἦτο ἰταλική. Ἠκροῶσατο τὸν ἐν Ζακύνθῳ διαμμένοντα διδάσκαλον, δυτικὸν ἱερέα ἐκ Κρεμώνης Σάντον Ρώσσην, πρόσφυγα τότε, ἔνεκα τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἐπελθουσῶν μεταπολιτεύσεων ἐκ τῆς γαλλικῆς ἐπανάστασεως, καταδικωκόμενον προσετι παρὰ δυνάστην καταφρονούντος τὴν ἰσότητα καὶ τὴν Ἐλευθερίαν. Παρὰ τὸ ἐπὶ λόγιοις εὐδοκίμῳ τούτῳ κληρικῶ, ἐδιδάχθη τὴν ἰταλικὴν διαλέκτον, τὰ στοιχεῖα τῆς ἐλευθερίου παιδείας καὶ ν' ἀποστρέφεται ἅμα τὴν τυραννίαν καὶ τὴν ἀρετὴν νὰ ἐκτιμῆ, ἄνευ τῆς ὁποίας, οὐδὲν ἔργον μέγα ἡ καλόν, οὐτε θεῶν οὐτε ἀνθρώπων γίνεται, ὡς ἔλεγον αἱ πάλαι τῶν Ἑλλήνων συρῶν. Ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὸν αὐτοῦ Παιδεία εἰς τὴν Ἀρετὴν ἔδει:

Ἄρετὰ πολύμογθε γένοι βροταίφ,
 Θῆραμα κάλλιστον βίφ,
 Ἔς περὶ παρθέν, μορῶς
 Καὶ θανείη ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος,
 Καὶ πόνους τλάνη μακροῦς ἀκάματας.
 Ταῦτον ἐπὶ φρένα ἔλλαιε,
 Καρπὸν ἐς ἀθάνατον
 Χρυσούτε κρῆσσω καὶ γονέων
 Μαλακηνούτῳ ὅ' ὕπνου (3)

(1) Πρὸς Σ. Δε Βιάζη, Ἡ λύρα Ἀνδρέου Κάλβου καὶ ἀνεύκοτος ὕμνος Ἀνωτίου Μαρτελάου σελ. 131—136
 (2) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκδόσει τοῦ Σαλωμῶν ἐλέγομεν ὅτι μετὰ τὴν Κασιμάτην ἔλαβεν ὁ ποιητὴς διδασκαλον τῆς Ἑλληνικῆς τὸν Ἀναστάσιον Καραβιαν. Ὁ ἀδελφὸς ὁμοῦς τοῦ ποιητοῦ, Δημήτριος, μᾶς παρετήρησεν, ὅτι τὸν Καραβιαν ὁ ἀδελφὸς του ὅταν ἐπίστρεψεν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας ἔλαβε διδασκαλον, καὶ ἐπ' ὀλίγον, ὅτι ὁ δῆθεν δεύτερος τῶν ἑλληνικῶν διδασκαλῶν αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Μαρτελάος· ἀλλὰ ὅτι ὁ κατ' ἐξοχὴν τοῦ Σαλωμῶν διδασκαλὸς ὑπῆρξεν ὁ ἱερεὺς Ρώσσης καὶ διὰ τοῦτο, μᾶς προσέθεσεν, ἔπρεπε αἱ βιογράφοι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, μόνον τὸν Ρώσσην νὰ ἀναφέρωσιν.
 (3) Κατὰ Καραῆν, ἀντὶ Μαλακαυητοῦ, Μαλακαυητοῦ. Ὁ Melhorn προτιμῆ τὸ Μαλακαυητοῦ τοῦ Maittaire.

Σεῦ δ' ἐνεχ' ὀδα Διὸς Ἡρακλῆς
 Λήδας τε κόρυς πόλλ' ἀνέλασαν,
 Ἐργοῖς σάν ἀγορεύοντες δυνάμιν.
 Σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλλεύς
 Αἴας τ' Αἴδα δόμουος ἦλλον.
 Σῆς δ' ἐνεκεν φίλιου μορῶς
 Καὶ Ἀπαρῆος οὐντορας
 Αελίου χήρσαν αὐγὰς,
 Τοιγάρ κείδμος ἔργοις
 Ἀθανάτῳ τὴν μὲν αὐτῆσουσι
 Μοῦσαι, Μναμοσύνας θυγατρεις, (1)
 Διὸς Ἐσίου σέβας ἄζουρας,
 Φιλίας τε γέρας βεβαίου

Τοσοῦτον δὲ προέκοπτεν ὁ Σαλωμῶς ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ρώσση, ὥστε ἀποβλέποντες αἱ περὶ αὐτὸν εἰς τὰς ἐκτάτους προόδους τοῦ ἀνδραϊζομένου παιδίου, ἔχαιρον ἀναλογιζόμενοι ὅτι θὰ ἐτίμα μεγάλως τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀρετὴ καὶ τὰ σοφάρῳ, ἀλλὰ φιλαστροφον ἦθος τοῦ ἱερέως Ρώσση, ἦτο ὁ μόνος παράγων τῆς τοῦ νέου τὴν ὀρηκτικὴν καὶ φιλελευθερον ψυχὴν, ἡ ὁποία πρῶτως ἐδείξε τὰ ἀξιολογώτερα στοιχεῖα τοῦ ποιητικοῦ πνεύματος. Τὸ αἰσθημα τῆς φιλίας εἶχε ζωηρὸν ὁ ποιητὴς. Συμμεθητῆς τῆς μικρῆς ἡλικίας εἶδεν αὐτὸν κλαίοντα θερμῶς τὸν θάνατον ὀμηλίου καὶ ν' ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα ἄλλου, ὅστις εἶχεν εὐεργέτημα πράξῃ. Χαροποιὸς ἐμμεῖτο τὰ ἀξιογέλαστα τῶν ἄλλων ἰδιώματα καὶ ἐλαττώματα. Ἠχαριστεῖτο ἅμα, χάριν παιδιᾷ, τοὺς ἔχοντας ἀδυναμίαις τινὰς καὶ τοὺς ἰδιοτρόπους, νὰ ἐνοχλήσῃ. Τὸ ἦθος ἦτο ὁμοῦς φιλόανθρωπον, φιλόκοος δὲ μέλλον ἡ φιλόκαλος καὶ ἐν τῇ φιλοπαίγμονι ἐκείνη ἡλικία. Ἡ φύσις ζεῖποτε διενεργεῖ εἰς τὰ μοναδικὰ καὶ ἐξοχα, πνεύματα, ἄπερ αὐτοφυῶς πλήρη εὐφυΐας γεννῶνται. Ὁ Σαλωμῶς εὐτύχησε νὰ γεννηθῇ ἐν τόπῳ ἔνθα ἡ μειλίσιος καὶ λεπτὰ αὐρα εἶνε πάντοτε μωροβόλος, ὁ οὐρανὸς γελοῖς, αἱ θεαὶ πλήρεις ποιήσεως, τὰ τοπιετα ζωγραφικὰ, ἡ γῆ ἀνόθεσσα σχεδὸν ζεῖποτε, τὰ ἀνηθ καλλιγχορα καὶ εὐώδη. Τῶν ἀπεριγράπτων κκλλονῶν τῆς μειδιώσης γενεθλίας πατριδος ἐγένετο μέτοχος παιδίον ἐτι ὁ ἡμέτερος ποιητῆς. Ἡσθάνετο τὰ θέλγητρα τῆς ὠραίας φύσεως, ἔπρεπετο ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ εὐφυΐα ἐντῷ μέσῳ τῆς βαλσαμῶδους αὐρας. Ἐλαγεύετο ἡ καρδία του εἰς ἐξοχὰς καὶ εὐχαριεῖτο ἰδὼν τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὄρη τῆς Πελοποννήσου. Ὑψούτο ἡ αὐτοῦ διάνοις βλέπων ὅτι τὸν τε αἰθριον καὶ ἀστερόεντα οὐρανὸν καὶ τὴν ἀκατανόητον ἀρμονίαν τοῦ παντός. Ἐξετίετο τὸ αὐτοῦ πνεῦμα εἰς γαληνικὴν ἡ χυμαινομένην θάλασσαν φλοισβίζουσαν περὶ τὰς ἀκτὰς, ἡ εἰς γλυκεῖαν χαιμάρρου ἡ ροὰς κορήν. Νέον βίον, οὕτως εἶπετι, ἐλάμβανεν εὐρισκόμενος ἐν μέσῳ ἀνθῶνων, ἀνθοστολιῶν πεδιδάδων, ἡ ρομαντικῶν μερῶν. Τῇ ὄψει φυσικῶν

(1) Ὁ Ilgen καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Melhorn ἀπαρροῦσι τὸ Μοῦσαι.

Ο ΠΟΘΟΣ ΜΟΥ

καλλονών όχι μόνον ήγάλλετο, αλλά πολλαίς σιωπηλώς και σκεπτικώς άμα γενόμενος, ήσθάνετο εν τώ μυχώ τής καρδιάς αυτού άνέκφραστον τι και άνεκαλάθητο.

Ήμέραν τινά περιδιάβαζων ό μικρός ποιητής κατά τήν έξοχόν, μετά τινος συνομηλικού του, καθ' ήν δε στιγμήν απεθαύμαζε τάς τής φύσεως καλλονάς, αήρνης ήκουσεν ήχον ρ λ ο γ έ ρ α ς. Τότε δή τοσοῦτον ή φριχτασία αυτού ήστραψεν, ώς τε έκθαμβος στραφείς προς τόν συνοδοιπόρον, τῷ ήρώτησε—τί α ί σ θ ά ν ε σ α ι ; — τί πο τ ε — άπεκρίθη έκείνος μετά άδιαφορίας και ψυχρότητας—πώ ς τί πο τ ε ; !—έπανέλαθεν ό μικρός ποιητής, νομιζων ότι τή; αυτής έκείνης έντυπώσεως ήτο μέτοχος και ό φίλος; νομιζων ότι ή σοφή και πολύτεχνος φύσις διεγείρει τοί; πᾶσι τόν θαυμασμόν, ύψοί τοί; πᾶσι τήν διάνοιαν. Ψυχρότατα όμοίαν έκείνης του φίλου του, έμελλεν ό Σολωμός ν' άπαντήση συχνάκις εις τόν δρέμον του βίου του, ώς καλώς παρατηρεί ό εύπαιδευτος ήμῶν συμπολίτης Πολυλάς. Τοιαύτην ψυχρότητα συχνάκις άπηντα ό ποιητής όταν εξήτει εις τούς άλλους ένθουσιασμόν άνάλογον με τήν φλόγα τής καρδιάς του. Τοιουτοτρόπως έπρωτάκουσε τήν μυστηριώδη φωνήν, με τήν όποιαν ή φύσις σιγᾶ προκαλεί τόν γεννημένον ποιητήν εις τάς άγνάς άγκάλας τής, νά γείνη ό καλλίτερος αυτής έρμηνευτής.

(άκολουθε)

ΣΠΥΡΙΑΩΝ ΔΕ ΒΙΑΣΗΣ

ΤΗ ΠΟΥΛΘΕΑΓΗΤΡΩ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΙ * *

Ζακύνθω τῆ 15 Μαΐου 1884

Ήπειδή λίαν χαριέντως και ειλικρινώς μοι έπαρητήρησατε, ότι από τής έκδόσεως του πρώτου φυλλαδίου του ένταῦθα έκδομένου περιοδικού ή «Κυψέλη» έν και μόνον προΐόν τής πτωχής Μούσης μου είδατε, και έπειδή άπεθουμάτε να βλέπετε πάντοτε μεταξῦ τῶν διαφόρων μεταφράσεών μου και πρωτότυπα έργα μου, ίδού άσμένως σοί προσφέρω έν άνωθεν έκ τῶν αίσθημάτων τής Μούσης μου, διαβεβαιών «Υμᾶς» ώρσία μοι δεσποινίς ότι ένόσω θάλλει εύανθής τό έαρ του καλοῦ και του ώρσίου εις τούς πάλμους τής τεθλιμμένης καρδιάς μου, και άκτινοβολεί [εις τάς σκοτεινάς νύκτας του βίου μου ό μυστικός άστηρ του Έρωτος, δέν θά έγκαταλείψω τήν άσθενή λύραν μου ειμή τότε βεβιάως όταν ό Κύριος τής ζωής και του θανάτου θρασεί τάς χορδάς αυτής σύν τῆ έσχάτη πνοή μου.

Διατελώ πρόθυμος κτλ.

Αριστείδης Καψοκέφαλος.

Τώρα ποῦ είσαι κορασιά τραντάφυλλο του Άπρίλη Και σ' άγκαλιάζει ό ρζέφυρος και σου φιλεί τά χείλη, Παρθενικό, εύωδιακό άγχιτο μπουμπουκάκι Που ν'ερωπαλό μισαναιγοτό έχεις τό φυλλαράκι. Έλα 'ς έμέ, τά στήθη μου για γλάστρα σου σ' άνοιγω Μή τῆ γλυκειά σου άναπνοή τῆ φλόγα μου να σμίγω, Βίς τής καρδιάς μου τόν παλμό να χύνης τῆ δροσιά σου Ν' άναπνέω μοσχοβολιαίς από τήν παρθενιά σου. Έλα 'ς έμέ τραντάφυλλο τώρα που λάμπει ή μέρα Πριν να μαυρίση ή σκοτεινή ή Δύσις τόν αϊθέρα. Πριν ή λαμπράδες τής γλυκειᾶς τής νεότητος μας σθυσθοῦνε Γιατί για 'λίγο εδώ 'ς τῆ γῆ άνθοβολούν και ζῶνε. Νά θυμηθῆς πῶς δύο φοραίς ή νεότης δέν προβαίνει Πῶς ό χειμῶνας τούς άνθους τής Άνοιξις μακραίνει. Μή χάνεις κέρη τόν καιρό και έλα συντορριά μου Νά κλείσω κόσμο και Ουρανὸ μ' έσέ, 'ς τήν άγκαλιά μου.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΣ

ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ και ΤΙΜΩΡΙΑ

[Συνέχεια' όρα προηγ. φυλλ.]

Π'.

Ήπορεύθη εις τήν οικίαν του, κείτοι, ως είπομεν, ήτο εισέτι άμφίβολος περι τής μελλούσης πόρείας του. Έν τῆ οικία του δέν εύρε τήν γυναίκα του· πληροφορηθείς δε περι αυτής, έμκθεν ότι επιστρέψασα, ίδιήλθεν έκ τής οικίας όπως άναγγείλη ότι θά διημέρευεν εις τήν οικίαν του πατρός τής και ότι κατ' άκολουθίαν δέν έπρεπε νά τήν περιμένωσιν.

Ό Θάνος επί τῆ άπουσίᾳ ταύτη τής γυναικός του, λίαν νύχρησθη, διότι εύκολώτερον θά έπραγματοποιεί τό σχέδιον όπερ τυχόν θά ήσπαζετο. Ήπορεύθη λοιπόν εις τό γραφεϊόν του, όπως ήσυχώτερον σκεφθῆ, όπως έν έκτυθ, οὔτως είπειν, συγκεντρωθῆ.

Ό θεός του κατά κακήν τύχην άπουσίαζε τότε τῶν Αθηνῶν· δέν είχε λοιπόν ό δυστυχής Θάνος οὔδένα, προς δν ν' άνοιξη τήν καρδίαν του, να έκμυστηρευθῆ τό άπείσιον τουτο γεγονός, ένν ύπάρχωσιν άνθρωποι όσον και άν ήναι φίλοι μας, όσον και έάν μᾶς άγαπήσω, προς οὔς να ήναι δυνατὸν να έμπιστευθῶμεν τοιούτου είδους μυστήριζ.

Πριν ή μεταθῆ εις τό δωματίον του, διάταξε τήν ύπηρέτριαν να τῷ κομίση τό τέκνον του, έπιθυμῆσας έκ τῆς θείας του προσφιλοῦς αὐτῷ έκείνου όντος, ν' άρουσθῆ δυνάμεις ίνα άντίστη εις τήν συμφοράν και άποφασίση τέλος περι του πρακτέου.

Η ύπηρέτρια παρατήρησασ τήν περιαλήγη και κίτωρον του κυρίου τής όψιν, τήν προδίδουσαν δια τής έν αὐτῆ έξωγραφημένης θλίψεως και

όδυνης τήν έν τῆ ψυχῆ του Θάνου πικροθάνατον άπελπίσας, ύπερβαλλόντως συγκινηθεισα, λίαν προς αυτόν συνεπέσθησε, και όπως κᾶπως τόν παρηγορήση τῷ άνέρρει άπλούστατόν τι γεγονός, τό όποϊόν άλλως τε ήθελε παρασιωπήσει.

—Μάλιστα, τῷ είπεν, ή κυρία μετ' αυτής παρέλαβε τόν μικρόν Κίμων, και τοι οὔτος δέν ήθελε ν' άναχωρήση, έπιθυμῶν να περιμένη ετόν γλυκύτατον του παπάκι», ώ; έκείνος έλεγεν, άλλ' ή κυρία δέν τόν ήκουσε και τόν παρέλαβε μαζῆ τῆς.

—Είμαι άληθής τό τοιοῦτον, ερώνησε τότε ό Θάνος, σχεδόν μετά δάκρυων, είναι άληθής; Και ληθρονήσας τήν άπάντην τής ύπηρετρίας; θείειν του και άξιοπρέπειάν του, έδραξεν άμφοτέρως τάς χείρας αὐτῆς; προσθείς μετά συγκινηθέντος και περιπαθούς ύφου.

—Είμαι λοιπόν άληθής; ότι έκείνος, τουλάχιστον μ' ένθυμείται, έκείνος τουλάχιστον μ' άγκαπῆ! Μεταμεληθεϊς όμως άμέσως επί τῆ άκρατήτη όρημῆ του και επί ταις διαφυγούσαις αὐτόν έκείναις λέξεσιν, αίτινες ήδύναντο να προδώσωι τούς μυχαιτάτους αὐτοῦ λογισμούς, έγκατέλειψε τῆς χείρας τής ύπηρετρίας, και μεταβαλὼν τόνον φωνῆς εξήκολούθησε μετ' ολίγων.

—Έχει κελῶς, έχει κελῶς. Μεταβαίνων δε εις τό γραφεϊόν του τῆ προσέθηκεν.—Είς οὔδένα να έπιτρέψης τήν είσοδον, διότι έχω έργασίαν και οὔδένα δέχομαι.

Εισελθὼν λοιπόν εις τόν δωματίον του έκλείσθη έντός αὐτοῦ, καταπεσὼν δε επί ενός άνακλίτρορου και θέσας επί του προσώπου του τάς χείρας άνελύθη και αὔθι; εις δάκρυα πικρά.

Παρήλαθε πλέον τῆς μιᾶς ώρας, και ό Θάνος; έμεινεν άκίνητος έν τῆ ίδιᾳ έκείνῃ θέσει, διότι ό νους του, οὔτως είπειν, άνεκυκᾶτο όπως εξεύρη τήν λύσιν του ροβερού έκείνου προβλήματος, όπερ παρίστατο ένώπιον αὐτοῦ άμειληκτον και κατεπεύγον, — τί όφειλε δηλονότι, να πράξη.

Τελος άνασταῆ; και άπομάζας τούς όρθλαμούς του— Κίμων, ερώνησε, γλυκύτατόν μου τέκνον, Κίμων, Κίμων! Και λαθὼν τήν εικόνα του τέκνου του, ήν πάντοτε επί τῆ; τραπέζης του έκράτει περιπαθίστατα κατεφίλησεν αὐτήν, προσθείς και πάλιν.— Προς χάριν σου, Κίμων, θά πράξω, ετι θά πράξω. Είμαι ίσως; δειλός και όμως τοιουτοτρόπως; όφειλω να πράξω. Και έναποθέσας επί του στήθους του τήν εικόνα του υίου του έκάθισε παρᾶ τήν τράπεζαν και λαθὼν φύλλον χάρτου, επ' αὐτοῦ έχράραξε τῆς ολίγας ταύτας γραμματάς.

Κύριε,

Άριον άνωπερθέτως άναχωρῶ εξ Αθηνῶν όπως μεταβῶ εις Σμύρνην. Πιστεύω ότι καθίσεται κατεπιγόντως άναγκάσι και ή ύμετέρα έκείσε μεταβάσει, διότι εις Σμύρνην μόνον θά δυναθῶμεν να διορθώσωμεν τόν ύπιστάμενον έκκερημῆ μεταξῦ ήμῶν λογχαρισμόν.

Ή τιμῆ και τό καθήκον, Κύριε, προς ύμᾶς έπιβάλλουσι τήν άποδοχὴν τῆς προτάσεως μου ταύτης. Δέν δύναμι; άδικῶν ύμᾶς να πιστεύσω ότι θά άπορρίψητε αὐτήν ή θά τροποποιήσητε, οὔτως ώστε να Ισοδυναμῆ προς άπόρριψιν, διότι άναγκάζωμαι ν' άνακαινώσω ύμιν ότι όπως δῆποτε είμαι άποφασισμένος; να τακτοποιήσω τήν μεταξῦ ήμῶν διαφοράν.

Περιμένω άνωπορόμως, Κύριε, τήν ύμετέραν άπάντησιν, διότι έκ ταύτης εξαρτῶνται τά περαιτέρω διαδύματά μου. Έρρωσθε

Θάνος.

Και επιγραψᾶς τήν έπιστολήν ταύτην δια του όνόματος όπερ έφερε τό ύπ' αὐτοῦ άνακαλυφθὲν έν τῆ άμαξῆ επισκεπτήριον, απέστειλεν εις τόν προς δν όρον.

Περιττόν θεωροῦμεν να εξηγήσωμεν ποῦτον τό αίσθημα τό ύπαγορευσαν προς τόν Θάνον τῶν επιστολήν ταύτην. Καλῶς θά έννοήσωσιν οι ήμετέροι άναγνώσται ότι ό Θάνος άποφασίσε να τιμαρῆση, εις δυνατὸν, τόν δρόσον τῆς δυστυχίας του, άπεφάσισε μετ' αὐτοῦ να μονομαχήση, διότι δυστυχῶς παρᾶ τοίς πεπολιτευμένοις τοιουτοτρόπως μόνον διεκπεραιούται πᾶσα κατὰ τῆ; τιμῆ; προσβολή. Προτίμησε δε τήν άλλοδαπήν ίν' άποφύγη τά σκάνδαλα τά γεννώμενα πάντοτε επί τοιούτοις συμβάσιν έν ταις μικραίς, ώ; έκείνην τῶν Αθηνῶν, κοινωνιαίς. Όρείλομεν δε να προσθέσωμεν ότι ό Θάνος; οὔ μόνον άπεφάσισε να μονομαχήση, αλλά να έγκαταλείψη και δια παντός τῆς Αθῆνας, διότι τοῦτο τό μέτρον έκρινεν ως τό μαλλον σωτήριον όπως άπαλλάξη τό τέκνον του τῶν ήθικῶν συνεπειῶν τῆς οδυνῆς ταύτης ύποθέσεως. Περιέμενε λοιπόν έναγωνίως τήν εις τήν σταλείσαν έπιστολήν του άπάντησιν, όπως ρυθμίση τά περαιτέρω διαδύματά του; ή δε άπάντησις αὐτῆ επί πολύ δέν εδράδνε, και είχαν ως; άκολουθῶς.

Κύριε,

Δέχομαι άνευ άντιρρήσεως τά πάντα. Άριον άναχωρῶ και εἰς Σμύρνην, εκεί δε θά ήμαι εις τῆς διαταγᾶς σας.

* * *

Άπου διεξεπεραιώθη τοιουτοτρόπως τό πρώτον μέρος τῆς θλιβεράς ταύτης ύποθέσεως, ό γουός του Θάνου έστράφη και εις; έτερον άντικείμενον, εις τήν συμπεριφοράν, δηλονότι, ήν όφειλεν άπάντην τῆς γυναικός του να τῆρήση Άρου άπάς άπεφασίσειν έκείνος μόνον να θυσιασθῆ, ίν' άποφύγη τά σκάνδαλα και τῆς κρίσεις του κόσμου, επάναγκες ήτο να μῆ προβῆ εις δημοσίαν ρῆξιν μετά τῆς γυναικός του. Έθεώρησε λοιπόν καθήκον του να τῆ άποστείλη τήν άκόλουθον προς αὐτήν είδοποιητήριον, ως είπωμεν, έπιστολήν.

Κυρία,

‘Ο ύψ’ ἡμῶν ἀπολεσθεῖς μαργαρίτης μου ὑπ’ ἐμοῦ ἀνευρέθη. Τὸν εὐρον ἐν τῇ ἀμαξῇ ἐκείνῃ ἐν ἣ οὐ μόνον τοῦτον ἀπολώσατε. Τὸν μαργαρίτην τὸν ἀνευρον, τὸ ἔτερον διὰ παντός ἀπολέσθη, καὶ οὐδέποτε θέλει ἀνευρεθῆ!

‘Ο μαργαρίτης οὗτος προέχεται ἀπὸ ἀγγίνῃ καὶ περιλημμένη χεῖρα.—ἀπὸ τῆν χεῖρα τῆς πολυκλαύστου μητρός μου.— Λόγος ἰσχυρότατος, ὡς ἐνοεῖτε, Κυρία μου, ἵνα μὴ πρὸς ἡμᾶς τὸν ἐπιστρέψω.

Τὸ κειμήλιον τοῦτο σας παρεδώκα, πιστεύσας ὅτι ὡς κέρην ὀρθαλμῶν θὰ τὸ φιλάζητε. Σὰς τὸ ἐνεγείρησα, διότι ἐνόμισα ὅτι ἡ καρδιά σας θὰ ὠμοιάξῃ πρὸς τὸ κάλλος τοῦ προσώπου σας. Σὰς τὸ ἔδωκα ὡς σύμβολον τοῦ συνδέσμου, ὅστις ἐμελλε τὰς δύο ἡμῶν καρδίας διὰ παντός νὰ ἐνώσῃ! Πλὴν ἠπατήθην τὸ ὁμολογῶ, Κυρία μου, οἰκτιρῶς ἠπατήθην, διότι ἐθεβηλώσατε τὸ ἱερὸν τοῦ ἔρωτος ὄνομα, διότι διεροῦζετε πάντα μετ’ ἐμοῦ συνέχοντα ἡμᾶς δεσμῶν, διότι ἐπὶ τέλους εἰς τὸν βόρβορον ἐρίψατε τὸ ἀγνὸν τῆς καρδίας μου δώρημα.

Ἀβριον ἀναχωρῶ ἐξ Ἀθηνῶν διὰ παντός. Ἐπεφάσαις ν’ ἀναχωρήσω ὅπως σώσω τὸν Κίμωνα ἐκ τῆς ἐπαπειλώσεως αὐτόν... — Ἀλλὰ διατι νὰ διαστάξω!—Ναί, κυρία μου, ἐκ τῆς ἐπαπειλώσεως αὐτὸν κατατρίχυνε. Ἀδικηρῶς ἐν ὁ κόσμος κατακρίνη τὴν διαγωγὴν μου. Πιστεύσατέ μοι ὅτι ἐπιθυμῶ ἐγὼ νὰ ὑποστῶ τὰς κατακρίσεις τοῦ μόνου ἐγὼ νὰ ἐκληρθῶ ὡς ἐνοχος.

Πρὸς τὸν θεῶν μου θέλω γράψαι, δικαιολογῶν τὴν ἀναχώρησίν μου, καὶ ὅπως φροντίη περὶ τοῦ τέκνου μου. Πρὸς αὐτὸν θέλω εἶπει ὅτι ὁ λόγος, τῆς ἀπουσίας μου ὑπῆρξεν αἰ ἀενάει διενέξει μας, καὶ ὅτι ταχέως θέλω ἐπανέλθει· ἐνοεῖτε δὲ ὅτι θέλω τῷ ἀποσιωπήσῃ τ’ ἀπαίσια εἶτενα γεγονότα, ἅπερ τὴν ἀναχώρησιν ταύτην μοι ἐπιβήλλουσι, πρὸς ἡμᾶς ὅπως ὀρεῖλω νὰ ἐπαναλάβω ὅτι ἡ ἀπουσία μου αὕτη δὲν εἶναι πόσοκαιρος ἀλλὰ αἰώνιος. Ἡ πρὸς τὸ τέκνον μου ἀγάπη μου ὑπηγέρουε τὴν συμπεριφορὰν μου ταύτην· ρημίσατε λοιπὸν καὶ ὑμεῖς· συνεπᾶς τὴν ἰδικὴν σας.

Σὰς δικαιοῦναι προσέτι ὅτι εἶμαι ἀμετατρέπτως ἀκλόνητος· εἰς τῇ ἀπορασίῳ μου ταύτῃ· ὡς πρὸς τὴν ὅποιαν οὐδεμίαν παραδέχομαι τραπευσίαν ἢ μεταρρύθμισιν.

Τελευτῶν ἐπιχαλοῦμαι, Κυρία, τὸν ὕψιστον, ἵνα σὰς συγχώρησῃ τὸ κακὸν ὅπερ μοι προῦξενήσατε. Ἐκείνος ἔ; τὰς ἐμπνεύσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦλάχιστον τοῦ πρὸς τὸ τέκνον σας καθήκοντος. Δι’ ἡμᾶς ὁ οὐζυγὸς σας ἀπέθανε. Θεωρεῖτέ με ὡς νεκρόν. Θά ν ο ς.

Ἀρῶ ἐσφάξισ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καὶ ἠτοίμασεν ὄλα του τὰ χρειώδη, ὅπως ἀπορύγη τὴν μετὰ τῆς γυναικὸς του συνάντησιν, περὶ λύχνων ἀρὰς διηλυθῆναι εἰς Πειραιᾶ, ἐξ οὗ τὴν ἀκόλου-

θον πρῶταν θ’ ἀπέπλεε τὸ διὰ Σμύρνην ἀτμόπλοιο-

ον. Ὁ ταλαίπωρος Θάνος περιδαικρὺς καὶ μόνος ἀνεγώρησεν ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνης, τὴν ὅποιαν διὰ τῆς φαντασίας, ὡς τῆς εὐδαιμονίας τὸ κατοικητήριον εἶχε δημιουργήσας.

Δὲν εἶχε ἓνα φίλον, ὅστις νὰ τῷ παράσῃ τὴν χεῖρα κἂν πρὸς παραμυθίαν του· τῷ ἔλειπεν ὁ ὡς ἄλλος πατήρ θεῖός του, ἵνα ἐπιγύρη εἰς τὰς πληγὰς του τῆς καρτερίας καὶ τῆς ὑπομονῆς τὸ βάλασμον. Πρὸς ἑαυτὸν δὲ ἐπιθαλῶν τὴν συμπεριφορὰν ἐκείνην ἐστερήθη καὶ τοῦ γλυκυτάτου τοῦ τέκνου του φιλήματος, ὅπερ μόνον ἠδύνατε εἰς τ’ ἀπογοητευθέντα του στήθη νὰ ἐμπνεύσῃ τὰς ἐλπίδας αἰσιωτέρου τοῦλάχιστον μέλλοντος. Ἦτο λοιπὸν δυστυχέστατος καὶ ὑπ’ ἀπάντων ἐγκαταλειμμένος ὁ ταλαίπωρος Θάνος, καὶ ὅμως ἐξεπλήρει τὸ καθήκον του κατὰ γράμμα καὶ μέχρι θυσίας.

Ἄν ἐγίνωσκον αἱ γυναῖκες, ἂν ἠδύνατο νὰ ἐνοήσωσιν ὅτι μία ἀπλή καὶ ἐπιπολαίου στιγμῆς ἐλαφρότης παρᾶγει κατὰ ἀνεπανόρθωτα, αἰματηρὰς καταστροφὰς, εἰμῶνα βέβαιοι ὅτι θὰ προελαμβάνοντο τὰ περισσότερα τῶν κακῶν, θ’ ἀπερσύοντο αἱ δεινότεραι τῶν συμφορῶν καὶ θὰ ἐσώζοντο ἴσως πρῶται ἐκεῖναι αἰδίαται ἀνευ θλίψεων, ἀνευ δακρύων.

ΙΑ΄.

Δὲν ἀπορένει ἡμῖν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ πρώτου μέρους τῆς ἱστορίας μας ἢ ν’ ἀκολουθήσωμεν τὸν ἡμέτερον τοῦ ἱστορημάτος τούτου ἥρωα εἰς Σμύρνην, καὶ μόνον περιληπτικῶς νὰ διηγηθῶμεν τὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν συμβάντα.

Ἀφικόμενοι εἰς Σμύρνην, οἱ πρωταγωνισταὶ τοῦ τραγικοῦ τούτου δράματος, ἀπερίσασαν τὴν ἀκόλουθον τῆς ἀφίξεως αὐτῶν ἡμέραν νὰ συναντηθῶσιν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς, προσδιορισάνας τὴν ἑατὴν πρωινήν ὡς ὥραν τῆς μονομαχίας των.

Ἦθεν τὴν ὀρθοῦσάν ἡμέραν καὶ ὥραν ὅ,τις Θάνος καὶ ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ ἐπορεύθησαν μετὰ τῶν μαρτύρων των εἰς δάσος τι ἐκτὸς τῆς πόλεως κειμένον. Τὸ ὑπὸ τῶν μαρτύρων ὀρθοῦν ὄπλον ἦτο τὸ τοῦ πιστολίου· οἱ μάρτυρες ὅμως πρὶν ἢ προβῶσιν εἰς τὰ περαιτέρω, προσεπλήσαν κατὰ τὰ εἰσημίαινα, νὰ ἐπενέγκωσιν, εἰ θανάτων, τὴν συνδιαλλαγὴν μεταξὺ τῶν μονομάχων, πλὴν ἐπὶ ματαίω ἐμῶν ἔλαβον, διότι ἀμρότεροι οὗτοι τοῖς ἐπανέλθον ὅ,τι τὴν προτετακίαν εἰς αὐτοῖς· ἐδήλωσαν, τούτεστι ὅτι ἡ μεταξὺ των διαφορά οὐδὲν ἐπέδιδετο συμβιβασμόν.

Ἀποτυχόντος λοιπὸν καὶ τούτου τοῦ διαβήματος διεροῦθίσθησαν ὑπὸ τῶν μαρτύρων τὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν. Προσδιορίσθη ἡ ἀπόστασις· εἰκοσι ἐκμάτων καὶ ἡ ταυτόχρονος ἐκπυροσκόπησις, δ.θ.η.σ.ο.μ.ο.υ. τοῦ συνθήματος διὰ μαγνητῆριον ὑπ’

ἑνὸς τῶν μαρτύρων. Μετὰ ταῦτα ἔστησαν τοὺς διαμαρτυροῦν· τὸν ἓνα πᾶσαντι τοῦ ἄλλου καὶ ἔδωκαν εἰς ἕκαστον δύο πιστόλια, ὅπως, ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς πρώτης βολῆς ἐπαναλάβωσι καὶ δευτέραν. Δὲν περιεμένετο λοιπὸν ἢ τὸ σημεῖον ὅπως ἀρχίσωσι. Σιγῇ ἐπεκράτει ἀπόλυτος, ἢ σοβαρότης ἦτο ἐξωγραφημένη ἐπὶ τῶν ἐξ προσώπων τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Ὁ ἥλιος τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφάνη ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, φαινοτάτη δὲ ἀκτίς αὐτοῦ διεισδύσασα ἐκ τινος χάσματος, τοῦ πυκνοτάτου δάσους, ἐφώτισε τὴν ἐπιθανάτιον ἐκείνην σκηνήν.

Τότε, εἰς ἐκ τῶν μαρτύρων καταβιβάσας ὅπερ ἐκράτει μαγνητῆριον, ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς προσβολῆς, καὶ καὶθυρεῖ ἠκούσθη εἰς πυροβολισμός, διότι μόνος ὁ Θάνος· ἐξέκένωσε τὸ πιστόλιόν του, ἀνευ ὅμως ἀποτελέσματος.

Ὁ Θάνος ἐνόησας τὸν σκοπὸν τοῦ πρὸς αὐτὸν μαχομένου καὶ οὐδὲως ἀποδύχθεις τὴν οὐτω σιωπηρῶς προσφερομένην αὐτῷ ἱκανοποίησιν, ἐστρεψῆς τὸ ἔτερον πιστόλιον, ὅπερ ἐν ταῖς χερσὶν ἐκράτει ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ κροτάφων, καὶ πρὸς τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ ἀποτινόμενος ἐρώνησε φρενῆν.

—Δολοφόνος, Κύριε, ποτὲ δὲν θέλω γίνεαι· ποῖται καὶ ὑμεῖς νὰ ἐκπυροσκοπήσῃτε, ἢ ἄλλως θέλω ἐκκενώσει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τὸ ὄπλον τοῦτο!

Οἱ μάρτυρες ὡς εἰκός, ἐπεμβάντες, καθυσάχασαν τοὺς ἀντίπαλους, καὶ διάταξαν ὅπως καὶ πάλιν ἐπαναληφθῆ ἡ μονομαχία.

Ἐδόθη λοιπὸν καὶ πάλιν τὸ ἀπαίσιον σημεῖον καὶ ἠκούσθησαν αὖθις δύο πυροβολισμοί, ὁ δὲ ἀντίπαλος τοῦ Θάνου τραβῆις θανατηφόρος εἰς τὸ στῆθος ἐπέσεν ἄπνους.

Ὁ Θάνος ἴστατο ἐτι ὄρθιος καὶ ἐφάνετο σῶος. Κατ’ ἐκείνην τὴν στιγμὴν διήλθεν ἀστραπηθὸν ἐκ τῆς ἐκείνουσι τοῦ Θάνου ἡ ὑποψία μήπως ὁ ἀντίπαλός του τὸν ἠπάτησε, μὴ ἐκπυροσκοπήσας καὶ αὖθις, καὶ ὡς μανιόμενος ὤμησεν ἵνα ἐξίτασῃ ἐκείνου τὸ ὄπλον, τὸ ὅποιον ὅμως εὖρος κενὸν καὶ ἐτι κανιζόν. Ἀλλ’ ἐνῶ εὐρίσκατο κεκλιμῆνος ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ἐκείνου σώματος, αἴφνης ὁ ψυχροπαγῶν ἀνέως τοὺς δύοντας ὀφθαλμούς του καὶ δρᾶξας τὴν χεῖρα τοῦ Θάνου δι’ ἐξησθενημένης; φωνῆς τῷ ἐμὴθύμασε.

—Θάνο... συγχώρησόν μοι...

Καὶ ἀμέσως ἐξέπνευσεν. Ὁ Θάνος ἠτοιμάζετο νὰ προσβῆ τὴν λεζίν, ἢν οὐδέποτε ὀρνεῖται τις ἀπεναντι τοῦ θανάτου, τὴν οὐράνιον λεζίν—συγχώρησις· ὅτε αἴφνης· ἐξέπεψε καὶ ἐκεῖνος σπαλῶνται, τούτεστι φωνῆν, καὶ δὲν ἠδύνηθῃ ν’ ἀρθρώσῃ ἢ μόνον τὰς λέξεις.

—Κίμων, τέκνον μου... Καὶ λειποθυμήσας ἐπέσε χαμαὶ ὡς κεραυνόπληκτος.

Ὁ Θάνος ἦτο καὶ ἐκείνος πληγωμένος θωρῶς ἀνὸς καὶ θανατηφόρος.

Ταῦτα εἶσι τὰ ἐπακόλουθα τῶν τοιούτου εἶδους ἀμαρτημάτων· ἐὰν δὲ ἐνίστε δὲν ἐπιτρέψωσιν αἵματα καὶ θανάτους, προξενουσὶν ὅμως πάντοτε δάκρυα ἀτελεύτητα, διηνεκεῖς ὀδύνας!

Ἐπὶ τοῦ αἵματοφόρου ἐκείνου πεδίου παρίσταντο ἦδη ἐν ὄλῃ αὐτῶν τῇ εἰδεχθείᾳ τὰ φρεβρὰ τοῦ παραπτώματος τῆς Ἐλένης ἀποτελέσματα. Ὁ ἀντίπαλος τοῦ Θάνου, ὁ τὴν τιμὴν αὐτοῦ ἐπιβουλεύεις, ἐκεῖτο νεκρός· πλησίον δὲ αὐτοῦ ὁ νικήσας διέτρεχε τὸν ἔρχατον κίνδυνον.

Τέλος τοῦ Α΄ μέρους.

Φ. KAPPEL.

II. ΧΙΩΤΟΥ

Διαμονὴ τετραήμερος ἐν Πάτραις

(τ ε λ ο ς)

Ἡμέρα Δ΄.

Τὴν ἐπιούσων 6 Σεπτεμβρίου, ἐν συνοδίᾳ τῆς αὐζύγου μου καὶ τῆς ἀνεψίας Ἀδαμαντίνης Γέγλης, ἐπορεύθημεν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κυρίου Κόγγου. Τῇ συνεργίᾳ τῆς κυρίας Ἀναστασίας Μπελοῦση, γνωρίμου τοῦ ἐργασταρίου προσεδῆχθημεν εὐγενούς. Τὸ κατάστημα διαιρείται εἰς ἀτμόμηλον σιτηρῶν καὶ νηματοργεῖον. Εἰς μέγιστος ὀδοντοτὸς τρεχός ἐν τῷ κατωγίῳ δυάμισος μεγίστης κινεῖ κιλίνδρους, τροχιάς; σωλῆνας, σφαίρας καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα ἀμφοτέρων τῶν μηχανῶν. Ὁ μὲν ἀτμόμηλος κατέχει τρία πατώματα τῆς οἰκίας, καὶ ἕκαστον φέρει τὰ ἐργαλεῖα εἰς πλῆσιν, καθάρισιν καὶ ἄλσμα τοῦ σίτου, τὰ εἰς διαχώρισιν πιτύρου ἐξ ἀλεύρου καὶ ἀποκατάστασιν αὐτοῦ εἰς διάφορα εἶδη, χονδράλευρον, ἀχνῶ, σμιδαλῶος. Ὅλα δὲ αὐταὶ αἱ ἐργασαίαι γίνονται ταυτόχρονας· ὡς δὲ μοι εἶπεν ὁ ἀρχιεπιστάτης, ὁ ἀτμόμηλος ἀλθεῖ καὶ 400 κιλὰ τὸ ἡμερομῆκτον. Μέρους τοῦ ἀλεύρου ἐξάγεται εἰς ἐξωτερικὴν ἐμπορίαν· μέρος δὲ ζημιώνεται δι’ ἄσπον καὶ μακνέστας. Εἶναι δὲ τὸ μεγαλύτερον ἐν Ἑλλάδι τοιούτων ἐργασταρίων.

Τὸ νηματοργεῖον κατέχει ἄλλα τρία πατώματα τῆς οἰκίας, ἐχοντα τὰ χρεῖωδη ἐργαλεῖα καὶ μηχανὰς εἰς καθάρισιν τοῦ βᾶμβακος, κόπην, στρίψιμον, κλωσῶνα, τύλιγμα εἰς πῆξις καρούκια (ρωκέλας) καὶ δέματα. Παράδοξον τοσαῦτα ἐργασαίαι νὰ ποιῶνται ταυτόχρονας! Κατὰ πρῶτον αὐτομάτως ὁ ἀκαθάριστος βᾶμβαξ ἐξέρχεται τοῦ μεγάλου σάκου εἴτα ἐκ σωλῆνος εἰς σωλῆνα διαφόρου σκευῆς καὶ ἐργασίας διαβάνων καθαρῖζεται, κόπτεται, λευκαίνεται, αἰθερίζεται εἴτα με ἕκατοντάδας κλωστήρας καὶ ἀτράκτους περιεστρεφομένους νῆβεται, στρέφεται, κλωστουργείται, λεπτύνεται, μαλασσεταί, τυλίσσεταί, μαζεύεται. Ταραχαὶ καὶ πέταγοι βροντώδεις ἀκούον-

ται καθ' όλον το κατάστημα, και εις μακράν απόστασιν αὐτοῦ ἐκ τῆς κινήσεως τοσούτων κυλινδρῶν στρογγύλων ἀνεμίδων κλακμηθῶν κερυκίων. Ἐκπλήσεται ὁ παρατηρητής, καὶ ἀπορεῖ πῶς ἐν ὀλίγοις λεπτοῖς, τῆς ὥρας, ὁ ἀκαθάρτος βιάμβας τυλιγμένος συντελεῖται κλωστή ἑτοιμῆ εἰς πᾶσαν ἐργασίαν. Πληθὺς κορασίαν πτωχῶν καὶ ἠλικιωμένων γυναικῶν ἐργάζονται καὶ ἀπολαύουσι τροφὴν μὲ τὸ ἡμεροκάματον. Κατὰ μέρος χωριστὸν δι' ἄλλης μηχανῆς γρίφονται κλωσταὶ χρωματισμένοι μετὰ ζῆς, καὶ πλέκονται συρτία ποικιλόχρωμα καὶ ἀνεμοειδῆ ἐντὸς 5 λεπτῶν εἰς πῆχυς συρτίου τελειουργεῖται. Ἐντὸς τοῦ καταστήματος, εἰς ἄλλο μέρος κατώγειον, εἶναι τὸ σιδηρουργεῖον τῆς κτακκευῆς καὶ ἐπιδιορθώσεως τῶν ἐργαλείων τῆς μηχανῆς.

Παρέκει, πρὸς τὸ ὄρειον, εἶναι τὸ χυτήριον σιδήρου δι' ἄτμου πρὸς κατασκευὴν κερφίων παντοειδῶν, βελόνων καὶ πρῶκων. Ἐνταῦθα δέματα σύρματος σιδήρου ἐκτυλίσσονται. Τὸ σύρμα εἰσέρχεται δι' ὀπῆς εἰς κοπήρας κυλινδρικούς, περιστρεφόμενους διὰ τῆς μεγάλης κινήσεως τροχῶν κατακόπεται εἰς ἰσομεγέθη τεμάχια, καὶ καταπίπτει θερμώτατον τελειουργημένον κερφίον χονδρὸν, βελόνη λεπτή, πρὸς μικρὰ ἀνὰ ἑκατοντάδα τὸ λεπτόν. Ἐξῆς δὲ συνάγονται τεῦτα, καταθέντα εἰς ζυλίνης θήκας ἢ θερμῆλια καὶ φορτίζονται εἰς κάρα καὶ μεταφέρονται εἰς ἀποθήκας ἢ εἰς τὰ πωλητήρια ἢ εἰς τὸ τελνεῖον πρὸς ἐξαγωγὴν ἐμπορικὴν. Μὲ ἄλλας μηχανὰς σκευασίας καὶ καυστικῆς ὕλης ἐργάζεται τὸ φωσφοροποιεῖον, τοῦ ὁποῦ τοῦ κτάστημα καίται οὐχ εἰς μακρὰν ἀπόστασιν τοῦ χυτηρίου τῶν κερφίων. Πάμπολλα δὲ καὶ ἐνταῦθα κοράσια, καὶ ἐνήλικες γυναῖκες ἐργατικῆ κερδίονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν μὲ τὸ ἡμεροδούλιον. Ἀξιοπαρατήρητος ὁ μέγας τροχός, ὅστις ἐντὸς περᾶλληλογράμμου λάκκου γῆς περιστρέφεται ὑπὸ δύο ἀνδρῶν ἐπ' αὐτοῦ προσκολῶνται τεμάχια ξύλου ἰσομεγέθη τετραγωνικά. Περιστεφόμενος δὲ προσεγγίζει ἰστάμενον ὀξυτάτον κοπήρα, καὶ εὐθὺς καταπίπτουσι ἀνὰ λεπτόν ὥρας χυλιάδες ζυλάρια λεπτὰ καὶ ἰσομεγέθη. Ταῦτα μαζεύουσι τὰ κοράσια, καὶ προσαρμύζουσιν εἰς ἐσθραντινὰ, κατὰ σειρὰν ἑκατοντάδας διεσταθμευμένην εἰτα ἐπιτιθένται εἰς τὴν προπαρασκευασθεῖσαν φοσφορικὴν καὶ θειαφώδη ὕλην ἐντὸς μικρῶν καμινίσκων, καὶ θουτιθέντα ἐξέρχονται ἐντελῆ, καὶ ἀνὰ ἑκατοντάδα παρατίθενται εἰς τὰς ἐτοιμοὺς χρωτοθήκας. Ὅς φαντασθῆ δὲ τις, πῶςας ὥρας ἤθελε δαπανῆσαι, ὅπως κόψῃ ἐν μόνον καλάμιον, καὶ τὰ τεμάχια αὐτοῦ νὰ καταστήσῃ εἰς 100 μόνον μικρότατα ζυλάρια, καὶ ταῦτα νὰ καθάρσῃ, ζύσῃ, λεπτόν καὶ βυθίσῃ εἰς τὴν φοσφορικὴν ὕλην, ἐνφ' διὰ τῆς μηχανῆς, ἐν ὀλίγοις λεπτοῖς, τελειουργεῖται ἅπασα ἡ φωσφορικὴ ἐργασία.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα βιομηχανικὰ καταστήματα, ἐν Πάτραις, πλουτίζουσιν ἐργαστασιάρχαι,

δαφιλεύουσιν ἡμερομισθίον εἰς πτωχοὺς ἐργάτας, καὶ αὐξάνουσιν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν προσοδοφορίαν τοῦ ἐμπορίου. Περὶ τούτων ἀπάντων ὡς καὶ τῆς καταστατικῆς πληθυσμοῦ καὶ εἰσοδημάτων, ὁ ἐν Πάτραις φίλος μου Στέφανος Θωμόπουλος, νέος πρὸ πολλοῦ ἐπισηλωμένος εἰς ἱστορικὰ καὶ στατιστικὰ μελέτα· Ἀρχαῖα καὶ Πατρῶν, μὲ ἔδωκε τὰς ἐξῆς πληροφορίας—Ἐργοστάσια καταλέγονται—3 νηκτουργεῖα, 3 χυτήρια σιδήρου δι' ἄτμου, οὐκ ἀριθμητῶν ὄντων τῶν διὰ τῶν χειρῶν ἐργαζομένων τὸ σιδηρὸν κοινῶς φάθρων γύφτων, κακλινθίδων, τὸν χαλκὸν καὶ τῶν λοιπῶν, εἰς βανύσους τέχνας, ἐργαζομένων—2 βελονοποιεῖα (κερφίων καὶ πρῶκων)—4 ἀλευρόμηλοι δι' ἄτμου, ὧν εἰς θερμαίνεται δι' ἀερώματος (gaz)—2 φωσφοροποιεῖα—2 πινακοποιεῖα, διὰ χονδρόπιατα καὶ ἄλλα σκευῆ καὶ ἄγγεῖα λεπτότερα—1 καθρεπτοურγεῖον—1 ὑλοποιεῖον—9 ἔως 14 ὕφαντοურγεῖα μεγάλα, ἐνφ' ἄλλα ἔχουσιν ἐν τοῖς οἰκοῖς ὕφαντριάς γυναῖκας, ἔως 500 ἀριθμοῦμακα, καὶ ὕφανουσιν βραζάκινα καὶ μετὰ ζῆνα ὕψασματα—8 ἐργοστάσια μεταξοουργῶν τενειοπλέκτων—καθελοποιεῖα—15 σαοάκινα—9 λεπτοურγεῖα—4 τυπογραφεῖα καὶ βιβλιοπωλεῖα.

Σχολεῖα ἀρρένων ἰδιωτικὰ 11, ὧν 4 λύκεια μεθ' ἑλληνικῶν τμημάτων—Δημόσια 4—Ἑλληνικὰ δημόσια 3—Γυμνάσια 2. Ἡδὴ δὲ συνιστάται ἰδιωτικὸν βιβλιοθηκῶν τὸ τοῦ Πατρινακόλαου, οὐδὲως περιλαμβανόμενον εἰς τὰ ἀνωτέρω—Σχολεῖα θηλέων ἰδιωτικὰ 5, δημόσια 2. Ἐν ὅλοις τούτοις τοῖς δημοσίοις ἑλληνικοῖς καὶ ἰδιωτικοῖς σχολείοις καὶ γυμνασίοις, κατὰ προσέγγισιν, προσφοιτοῦσι μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι 2250. Μία λέσχη, ἔχουσα ἐφημερίδας, εἰκόνας, παιγνιδικὰ καὶ σφαιριστήριον. Δημόσια δὲ οἰκοδομήματα—1 Θέατρον, 4 ἀγοραὶ, 1 δημαρχεῖον, καὶ δύο δημοτικὰ σχολεῖα—2 νοσοκομεῖα—1 νοθοκομεῖον—1 πτωχοκομεῖον—εἰς στρατὸν ἱππικῆ καὶ ἄλλοι στρατώνες· πεζικῆ—ἐν τελνεῖον.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως Πατρῶν, κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ 1879, ἦτο, ἀρρένες 13688, θήλειαι 11806 ὅλον 25494. Ἀλλὰ προσθετέον αὐξῆσιν κατὰ τὸ τετραετές διάστημα 1879—1883 ἐκ 2000 καὶ ἄλλο ὁμοίως κινήτων πληθυσμὸν ἐκ 4000, συνισταμένον ἐξ Ἴταλῶν, Ἑβραίων, Πελοποννησίων καὶ Στερεοελαθιδῶν, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι ἐπὶ ἐξάμηνον διαμένουσιν ἔχοντες τὸν ὅλον πληθυσμὸν εἰς 31494. Ὁ λοιπὸς δῆμος, ὁ ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἔχει 8735, οἵτινες προστιθέμενοι εἰς τοὺς τῆς πόλεως φέρει ἀκριβῆ ἀριθμὸν εἰς τὸν ὅλον πληθυσμὸν ἐπέκεινα τῶν 40,000 ψυχῶν.—Τὸ ἐτήσιον εἰσοδήμα, τοῦ δήμου Πατρῶν κατὰ τὸν παρὰ τῆ Νομαρχίας δημολογιστὴν, ἀνέρχεται εἰς 700,000 δραχμὰς· τὸ δὲ τοῦ τελνεῖον εἰς 4, 500,000 δραχμὰς· μὴ συμπεριλαμβανόμενον τῶν δικαιωμάτων τοῦ δήμου (δημοτικοὶ φόροι) 450, 000 καὶ ἑτέρον 450,000 τοῦ λιμενικοῦ ταμεί-

ου. Περὶ δὲ ἄλλων δικαιωμάτων τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβω πληροφορίας, καὶ τοὶ ἐπιμνησθεῖς ἐξήτησα παρὰ τῶν ἀρμόδιων ἐν τοῖς καταστήμασι ταχυδρομίου, τηλεγραφείου, γραμματοπωλείου ἐνοικιαστῶν, δημοπρατηρίων, κ.τ.λ. ὡς μοι ἐγράψατε· σεβαστέ μοι Χιώτη.

Ὁ φίλος σου Στέφανος Θωμόπουλος. Οὕτως αἱ Πάτραι διὰ μὲν τὴν πολυανθρωπίαν, οἰκοδομὰς καὶ ὠραίσμων πόλεως εἶναι ἡ δευτέρα πόλις τοῦ βασιλείου, κατὰ δὲ τὴν ἐμπορίαν, σχεδὸν καὶ εὐπρέπειν εἶναι ἡ πρώτη. Τὶ δὲ συνείργησαν εἰς τοσαύτην πρῶτον ὥστε ἐκεῖ, ὅπου ἄλλοτε ἐξεφύτρωνον ἀνάθηλα, καὶ ἐβλάστηνον σποραδῆν σφαιδῶνες, καὶ ἀμπελώνες· ἐβλάπτοντο ἄλλοι οἰκίαι, εὐτελεῖς ναῖκοι, σποραδῆν κάτοικοι, βαγιάδες πενηχοῖ, ῥυκαροὶ, ἀκονιωντοὶ καὶ περιπρονοῦμενοι ὑπὸ τῶν ἀλαζόνων βραδύων μπειδων, ἀγχοῦν καὶ μουσελίμων· νῦν νὰ ἐγειρήται περιφανῆς πόλις εὐπρέπης, πολυάνθρωπος, πλουσία, προσφέρουσα ὅλας τὰς ἀναπύσεις καὶ ἀπολαυὰς εὐημερίας. Ἡ **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**, Περὶ αὐτῆς οἱ πατέρες τῆς προύσης γενεᾶς τῶν οἰκόντων, ἐκοπίσαν, ἐκακοχρήθησαν, ἐταλαιπωρήθησαν, ὑπέφερον τὰ πάνθῃνα τοῦ πολέμου, ἐπότισαν μὲ τὸ αἷμα τῆς ἀνδρείας τῶν τῆν γῆν, καὶ θλαστάνει ἤδη εὐώδης δάφνη τῆς ἐλευθερίας. Ἰπὸ τὸ εὐσικόφυλλον αὐτῆς ἀκμαεῖ ἡ εὐνομία, ἡ εὐπορία, ἡ εὐχὴ καὶ πᾶσα προαγωγή τοῦ πολιτικοῦ. Βεβαίως λοιπὸν ἄς εὐνομοῦν αὐτοὺς καὶ μακαρίζῃ ἡ παρούσα καὶ ἡ μέλλουσα γενεά.

Ἐξέρχονται τῶν καταστημάτων, καὶ διαβαίνοντες τὴν ὁδὸν κατὰ τὴν ἀγορὰν, περὶ τὴν 11 ὥραν τῆς αὐγῆς, ἐβλίπομεν νερῆν καταμάμαρα νὰ πλεκόμενος τὸν ὀρίζοντα. Θύελλα ἀνεμώδης ἐξήγειρε ὀρμητικῆ ἀερώδη βεῦματα. Ἐταρᾶσσε τὸ ἡ θάλασσα, ἐρούσκωναν τὰ κύματα, ἀνεμυζᾶλην διετάρασσε τὰ πίντα, ὁ κοινοστός τῶν ὁδῶν ἀνέβη ὡς κανὸν καὶ ἐσκοτίει τὴν ὄρασην· δὲν διεκρίνοντο αἱ πλησίον οἰκίαι· ἐκτυπιεζόντων θύραι, παράθυρα, συνετρίβοντο ὕδαλι, ἐκλείοντο οἱ κάτοικοι εἰς τὰς ἐργαστήρια, κατέφευγον οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰς τὰς εἰσοδοὺς τῶν οἰκίων τρέχοντες. Ἐγὼ καὶ ἡ σύζυγος δὲν ἀντείχοντες εἰς τὰς προσβολὰς τῆς ἀνεμυζᾶλης, ἐκρᾶτοῦμεθα ἀπὸ τὰς χειρῶν, καὶ ἐστριβίζομεθα εἰς τὸν τοῖχον οἰκίας, Ἡ μικρὰ Ἰουλιὰ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μπελοῦση, ἦτις μὰς συνώδευε, ἤρχισε τὰ κλάματα καὶ τὰς φωνὰς ἐκ τοῦ τρόμου, τὴν ἐδαστούαμεν σφιγχτὰ ἵνα μὴ τὴν συνάσῃ ὁ ἀνεμος. Ἐπὶ 10 λεπτὰ τῆς ὥρας διετηρήθη ὁ λαίλαψ, ἔως διελύθη, ἐπελθούσης βροχῆς. Ὡς δὲ ἔμαθον ἐ τῶν ἐφημερίδων, ὁ λαίλαψ ἦλθεν ἐκ τῶν μεσημβρινοανατολικῶν, διέδραμε ὅλην τὴν Μεσόγειον, καὶ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν διεπέρα πόλεις κώμας καὶ χωρὰς, ἀρεκτὰς ζήμιας ποῶν.

Ἐγενήθημεν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν Α. καὶ Δ. Τρακασιάνου, συμπολιτῶν καὶ καλῶν γειτό-

νων μας. Ἄλλ' οἴμοι, ἦτο τὸ τελευταῖον γεῦμα, καθ' ὃ συνεγενήθημεν μὲ τὴν σεβαστὴν μητέρα των Μαρίαν. Ἡ ἀρίστη αὕτη οἰκοκυρία, ἐξοχὸς εἰς φιλοσοφίαν θυγατῆρον καὶ ἐγγόνων, ἡ διαποπῆς εἰς οἰκογενειακὰς καὶ φιλικὰς ἀρετὰς, καὶ ἦν ἐτίμων ὡς ἀδελφὴν ἐν Ζακύνθῳ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν ἐθλιθμεν μαθόντες τὸν θάνατον αὐτῆς, καὶ ἐκλαύσαμεν τὴν ἀπώλειαν.

Ἡτοιμάσθημεν ν' ἀναχωρήσομεν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀτόπιον διὰ τὴν ἐπισυμβῆσαν θύελλαν τῆς αὐγῆς ἐμποδίσθη νὰ διαπλεύσῃ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ νὰ φθάσῃ τὰς 9 τῆς ἑσπέρας, ὡς προσδιωρίζετο, ἠναγκάσθημεν νὰ διανυκτερεύσομεν ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τοῦ ξηνοδοχείου, ἐκτείνοντες τὸ ὄμμα πότε νὰ διακρίνομεν τὸν φανὸν του. Τέλος περὶ τὰς 3 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσαμεν τὴν φωνὴν τοῦ βαρκάρη (λεμβούχου) « ὄριστε, τρέξατε, ἦλθε τὸ ἀτόπιον καὶ προσφύσαστε. » Κατέβημεν ταχέως εἰς τὸν μέλον περὶ τὸν φανόν, ἀλλ' ἐκεῖ εὐροντες σωφρετὴν ἐπιβατῶν καὶ πάταγον βασιλοῦν καὶ λεμβούχων, οἵτινες ὕβριον ἀλλήλοισ, ἐβλασφήμουν, ἐγρονθοκοποῦντο. Εἰς ἀξιωματικὸς Καρκαβέλας υἱὸς τοῦ ἀποθιώσαντος εἰσαγγελέως, ὅστις ἐμελλε νὰ ἐπιβιβάσῃ τὴν μητέρα του εἰς τὸ ἀτόπιον, ἐπροσπάθει νὰ τοὺς ἠσυχάσῃ. Τέλος διὰ τῆς λήμβου ἀνέβημεν εἰς τὸ κατάστρωμα. Ἀλλὰ τί; καταβάσαι ἡ σύζυγός μου καὶ ἡ κυρία Καρκαβέλα εἰς τοὺς κοιτώνας τῶν γυναικῶν νὰ λάβωσι τὴν θέσιν, εἶδον ποντικὸς μεγάλους νὰ διατρέχῃσι τοὺς κοιτώνας· ἐστάθησαν ὄλοντες ἀγρυπνῆσαι μὲ τὰ βραδία εἰς χειρὰς κτυποῦσαι, διότι ἐροδοῦντο μὴ ἐξέλθωσι. Μιμούνια, σκανθάρια καὶ ἄλλα ζώοντα διέτρεγον εἰς τὰ προσκέφαλα καὶ σινδόνια, καὶ ἀνησυχῶζαν τὸν ὕπνον μου. Τέλος περὶ τὰς 9 τῆς αὐγῆς ἐφθάσαμεν εἰς Ζακύνθον. Οὕτως ἐτελείωσαν τὸ ἐφετεινὸν τῶν 1883 Σεπτεμβρίου 3 ταξιδιῶν μας εἰς Πάτρας, κατὰ τὸ ὅποιον πολλὴ εὐημερίστημεν διὰ τὰ ἐν Πάτραις θεωρηθέντα, καὶ τὰς φιλοσοφίας καὶ δεξιώσεις τῶν οἰκείων μας καὶ τῶν καλῶν Πατριάων.

Ἐγγραφὸν ἐν Ζακύνθῳ κατὰ μῆνα Νοέμβριον 1883.

Π. ΧΙΩΤΗΣ.

I—B. DUMAS

(Βιογραφικὸν Δοκίμιον)

Α'.

Ἰωάννης Βαπτιστής Ἀνδρέας Dumas, ὁ ἐσχάτως ἀποθανὼν διαπρεπὴς Γάλλος χημικός, οὗ τὸν θάνατον ὡς ἔθνηκον πένθος ἄπασα ἡ Γαλλία ἐ-

ορήνησαν, εγεννήθη εν Alais, μικρῆ πόλει τοῦ παρὰ τὴν Μεσόγειον διαμερισματος τοῦ Gard, ἐχούσῃ τότε ὀλίγας χιλιάδας κατοίκων, τὴν 14 Ἰουλίου 1800, ἢ κατὰ τὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀρχῆς τῆς Ἰπαστίας, μὴνας μόνον τινες ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος κατεργήσεως τοῦ διευθυντηρίου, ἐν χρήσει δημοκρατικῶν ἡμερολογίων, (α) τὴν Πέμπτην τῆς τρίτης δεκάδος τοῦ βεριστοῦ μηνός (Messidor) τοῦ VIII δημοκρατικοῦ ἔτους. Τὰς πρώτας σπουδὰς ἐτέλεσεν ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς γενεθλίου πόλεως του, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξῆλθεν δεκαετηρέτης ἔχων πλήρη κλασικὴν ἐκπαίδευσιν, εἰς ἣν προστέθησαν ὑπ' αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἀποκτηθεῖσαι εὐρεῖς ἐπὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν γνώσεις, πρὸς αἷς ἀπορρῶμων τὰ κατὰ τὴν περιήφωρον τῆς πατρίδος του μεγάλῃ βιομηχανικῇ καὶ μεταλλουργικῇ ἔργα, καὶ αἰ ποικίλαι ἀσχολίαι τῆς ἐκεῖ τὰ μέγιστα ἀνεπτυγμένης γεωργίας.

Ὁ ἰσχυρὸς πρὸς εὐρεσιν καὶ μελέτην νέων ἀντικειμένων πόθος του, ἔκτοτε ἐξελήσθη διὰ τῆς δραστηριότητος, μετ' ἧς ἐπεδίωξε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ πολυεμελὲς ναυτικόν, ὅπου ἐβλέπεεν, ὡς τὸ μόνον μέσον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν του· ἀλλ' ἦτο τότε μοιραία διὰ τὴν Γαλλίαν ἐποχὴ ἢ τῶν ἀποτυχιῶν τοῦ Ναπολέοντος καὶ τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης (1814 καὶ 1815). ἐποχὴ ἐντελῶς ἀκατάλληλος πρὸς τοιαύτας ἐνασχολήσεις, ἀπαίτητος καὶ μεγάλῃς θυσίας, εἰς αἷς δὲν συνερῶναι ἢ οὐκ ἐγγενεῖα του, ἀναγκασθεῖσα νὰ προωρῶσιν τὸν Dumas εἰς εἰρηνικώτερα σάδια. Ἄλλ' αἰ ἐξοχολοβοῦσαι ἐν τῇ ἰδιαιτέῳ πατρίδι του πολιτικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ παρακαί, ἠνάγκασαν αὐτὸν ὅπου, παρατιτῶν τὸ φαρμακεῖον εἰς ὃ εἰργάζετο ὡς δόκιμος, καὶ ἀποχωρετιζῶν τοὺς γονεῖς του, ἀπέβη τῆς γενεθλίου πόλεως του εἰς

(α) Τὸ δημοκρατικὸν τῆς Γαλλίας ἡμερολόγιον καθιερώθη ὑπὸ τῆς περιωνύμου ἐθνικῆς συνελεύσεως (convention nationale) τὴν 24 Νοεμβρίου 1793· κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο, τὸ ἔτος συνιστάμενον ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ ἀρχόμενον κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἡμερῆν εἶχε 12 μῆνας ἐκ 30 ἑκάστον ἡμερῶν, καὶ ὅ συμπληρωματικῆς ἡμέρας τιθεμένας κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους καὶ αὐθιγμομένας εἰς 6 κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος, λεγόμενα δὲ sans culottides, καθ' ἃς ἦγοντο αἱ ἠμῶνυμοι δημοκρατικαὶ ἐορταί. Οἱ μῆνες οὗτοι, ὧν τὰ ὀνόματα ὀφείλονται εἰς τὸν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἀποθνήσκοντα δραματικῶν ποιητῶν Fabre d'Églantine μέλος τῆς συνελεύσεως, λογίζομενον ἀπὸ τῆς 22 Σεπτεμβρίου, ἦσαν: τὸ φθινοπωρον αἰ Vendémiaire, Brumaire, Frimaire, Triumvir, Germinal, Floreal, Prairial. Βλαστῶτες, ἀνθεστηριῶν, λειμῶνιος τὸ θέρος Messidor, Thermidor, Fructidor, Φεριστῆς, θερμοδωρος, καρποδωρος· ἑκάστος μὴν διηρετο εἰς τρεῖς δεκάδας (decade) ὧν αἱ ἡμέραι ὠνομάζοντο διὰ τῶν ἀριθμητικῶν ὀνομάτων οὕτω Primi, duodi, tridi, quartidi, quintidi, sextidi, septidi, octidi, nonidi, decadi.

Γενεῦν καὶ ἐξοχολοβοῦσιν τῶν σπουδῶν του. Διήνυσε δὲ πρὸς τὸ ἀπὸ Alais εἰς Γενεῦν διαστήμα φέρων ῥάβδον ἀνὰ χεῖρας καὶ τὸν σάκκον ἐπ' ὤμων, ταπεινὴς τότε στρατιώτης τῆς ἐργασίας καὶ ἐπιτηθῆς, ὁ μέλλων νὰ λάβῃ τοῦ πρώτου βαθμοῦ τοῦ εἰρηνικοῦ αὐτῶν στρατοῦ. Ἐν Γενεῦν ὁ Dumas ἠκολούθησε τὸ σύστημα τῆς βοτανικῆς τοῦ de Candolle, τῆς χημείας τοῦ Pictet καὶ τῆς φυσικῆς τοῦ Gaspard de la Rive, ὧν συγχρόνως παρασκευαστὴς τοῦ Le Royer ἐν τῷ φαρμακευτικῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ ὁποίου αἰ φοιτηταὶ ἐβλεπόντες εἰς τὰς βυτανικὰς ἐκδρομὰς τὴν περὶ τὴν χημείαν ἐκαστὴ τῶν συναδέλφου τῶν Dumas, καὶ ὅτι εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του χημειῶν, τὴν παρεκάλεσαν ν' ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν σειρῆς χημικῶν μαθημάτων, ὅπου καὶ ἐγένετο.

Ἀρξάμενος ἤδη νὰ ἐργάζηται μόνος του ὁ νεοφύτος χημικός, καὶ ἀναλυτικῶς σπουδάζων διάφορα σώματα, ἐξεπέλασεν παρατηρήσεις ἀγνωστων τότε φαινόμενον, σπεύδει πρὸς τὸν καθηγητὴν του de la Rive, καὶ ἐκθέτει αὐτῷ τὰ परिματὰ τῶν ἐργασιῶν του, δι' ὧν ἀπεδείκνυτο ὅτι τὸ κρυσταλλικὸν ὕδωρ τῶν θετικῶν ἀλάτων, εὐρίσκειται πάντοτε ἠνωμένον μετ' αὐτῶν εἰς ὀρισμένην ἀνάλογίαν, καὶ ἀποθαρρύνεται μὲν ἐν μέρει, ἀκούον ὅτι τοῦτο πρὸ ὀλίγου ἐγένετο γνωστὸν, ἀλλὰ καὶ ἐκνοποιεῖται ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ de la Rive, ὅτι ἐφθασεν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα μετὰ σπουδαίου χημικοῦ τοῦ Berzelius, καὶ προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ εἰς δίδεον, εἰς ὃ ὅμως ὅπου παρακαθῆται ὁ τότε πτωχὸς φοιτητὴς, ἀναγκάζεται νὰ ἐνοικίῃ στολήν παρὰ βάρπτου τινος, ἢ Γενεύης. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, ἢ δεκαοκταετίας ἐτέλεσεν ὁ Dumas, καὶ τὰς ἐργασίας του ἐπὶ τοῦ ἰαδίου, τοῦ ὁποίου εἰδείξεν τὰς σκευασίας δι' ὧν θὰ ἐφρημίζετο εἰς τὴν φαρμακευτικὴν ἀρχαίαν σειρὰ ἐργασιῶν ἀναλυτικῶν τελεθεισῶν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ D. P. Prevost, ἐπὶ τοῦ αἵματος, καὶ τῶν αἱμοσφαιρίων, αἷ ἰδῶν δημοσιευμένους, ὁ τότε ἡγέτης τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως A. von Humboldt κεραιπιδηρῶν ἐν Γενεῦν, τῷ συνίστησι νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους ὅπου τελειοποιήσῃ τὰς σπουδὰς του.

Ἀφίχθεις τῷ 1822, ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ἐκεῖ διαπρεπῶν ἐπιστημονίων, ἐγένετο τῇ προτάσει τοῦ Arago ὀρηγητῆς καὶ παρασκευαστῆς τοῦ Thenard ἐν τῇ Ecole Polytechnique, ἀνεπλήρωσε τὸν Robiquet ὡς καθηγητῆς τοῦ Ἀθηνείου (Athénée) ἐπιστημονικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἰδρυμάτων· μεγάλως τότε ἐκτιμωμένον, ἰδρυσεν μετὰ τῶν φίλων του Audouin καὶ Brongniart τὰ «χρονικὰ τῶν φυσικογραφικῶν ἐπιστημῶν» (1824) καὶ μετὰ τῶν Th. Olivier, Eug. Pelet καὶ Alph. Lavallet τὴν κεντρικὴν σχολὴν des arts et manufactures (1828) ὅπου καὶ ἐδίδασκον χημείαν μέχρι τοῦ 1852.

Ἐξοχος ἐπιστήμων διαπρεπὴς καθηγητῆς, ἀκμάτος συγγραφεύς, οὐχὶ τὸ ὀλιγώτερον καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμέραν δικρινόμενος, βίω διήνυσεν ὁ Dumas 81 σχεδὸν πλήρη ἔτη τιμῶν· εὐνο; καὶ ἀγαπώ-

μενος, ἀπέθανε δὲ ἐν Κάννας τὴν 11 Ἀπριλίου 1884.

B'.

Ἄντι ἐκθέσεως τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων τοῦ σοφοῦ χημικοῦ καὶ τῆς ἐν ταῖς φυσικαῖς ἐπιστήμας σημασίας αὐτῶν, θέματος ἀπακτουτότος, οὐχ ὅπως γάρων μείζονα τοῦ ὑπὸ τῆς «Κυψέλης» εὐμενῶς πρὸς τοῦτο παραχωρομένου, ὅφ' κλάμον πολλῶ τοῦ ἐμοῦ ἀνώτερον, περιορίζομαι νὰ παραθέσω τὸ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μέρος προσφωνήσεως, δι' ἧς συνώδεσε χρυσῶν μεταλλίων προσφερόμενον τῷ Dumas ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ὁ τότε πρόεδρος αὐτῆς T. C. Tamin, ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τῆς πενηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἀκαδημίαν ταύτην εἰσόδου του.

«Φιλατῆ μοι διδάσκαλε, λέγει ὁ ἐξοχος οὗτος φυσικός, ἐὰν θελήσῃτε ν' ἀναπαροσθήσῃτε ἐν τῷ νῷ τὰς ἀρχὰς τοῦ σταδίου σας, ὀφείλετε νὰ εἰσθε εὐχαριστημένους ἐπὶ τῇ τύχῃ καὶ ἐπὶ σαυτῷ· εἰκόσῃ εἶδον ἔταν, ὅτε εἰσθε εἰς Γενεῦν, ἠνοίξατε τὸ στάδιόν σας μετὰ τοῦ Prevost, δι' ἀνακαλύψεω αἰ ὁποῖα μόνουσι ἐνδοξοῖ εἰς τὴν Φυσιολογίαν ἐπὶ τῆς οὐρίας, τοῦ αἵματος, καὶ τῆς γενέσεως· ἐκτοτε τὸ ὄνομά σας ἐγένετο γνωστὸν. ἡμεῖς δ' ἐνεπιτευθήτε σαυτῷ· τότε ἐνοήσατε δύο τινας, πρῶτον μὲν ὅτι ἡ Φυσιολογία δέον νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς Χημείας καὶ ὅτι ἡ Χημεία δὲν ἦτο οἷα ὄφειλε νὰ εἴνε, καὶ δεῦτερον ὅτι, ἡ Γενεῦν δὲν ἦτο ἀρκούντως εὐρὸ θέατρον διὰ τὰ σχεδία σας· ἤλθατε εἰς Παρισίους οὐδένα πλουτῶν ἔχοντες ἢ σαυτὸν, τὴ θάρρος σας, πρόγραμμα ἀνεκλήρωτος διαεργαμῶν, θέλησιν νὰ ἐκπληρώσατε τοῦτο, καὶ ἐμπιστοσύνην σχεδὸν χωρὶς ἀποδείξεως ἐπὶ, περὶ τοῦ μέλλοντος· τὸ ὁποῖον σας ἦτο προωριμένον. Ἡδὴ προηλλεμένον ἰκανὸς χρόνος, ὑπεβάντα δὲ τὰς ἐλπίδας σας ἐπραγματοποιήσαν τὰ ὄνειρά σας καὶ ἡμεῖς ἐφθασατε εἰς τὸ ὑψηλότερον ὄριον τῆς δόξης ἢν δύναται ἐπιστήμων νὰ φαντασθῇ ὡς ὁ Φραγκλίνος ὄφειλετε νὰ εἰπῆτε «ἐὰν ἐπιηρῆζον τὴν ζωὴν, κρείττονα ταύτης· δὲν ἠδύναμην νὰ ζητήσω.»

Ἐπὶ τῆς ἀρετηρίας ἐκείνης μέχρι τούτου τοῦ τέρατος, ἐκτείνεσται τὸ λαμπρότερον τὸ σταδίον σας μέρος, καθ' ὃ αἰ ἀνακαλύψεῖς σας διεδέχοντο ἀλλήλας εἰς αὐτοσχεδιάσματα· ἡ σύνθεσις τῶν αἰθέρων ἦτο ἀγνωστος, τοῦ ἀνελύσατε, ὡσαυτε τοῦ νόμου τῆς ἀντικαταστάσεως καὶ τῆς μινιμότητος τῶν χημικῶν τύπων, σταθερὰ δὲ προδίδεσθε, εὐεπὴν ἔπει ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς θεωρίας, τῆς θεμελιώδους ταύτης ὁμοσεως τῆς χημείας, παρῆσατε πρὸς μέτρον τῆς πυκνότητος τῶν ἀτμῶν μεθόδον οὕτως ἀπλήν ὡστε καὶ τοῖς ἀρχαρίοις τὴν ἐργασίαν ταύτην κατεστήσατε προσιτὴν, γνωσθὸν δ' οἷον ἐφύλατε ὡς ἐπὶ τῆς μελέτης τῶν ὀργανικῶν ἑνώσεων· ἀλλὰ δὲν ἀρκούζει εἰς ἐμὲ νὰ ὀμιλῶ περὶ τῶν ἀναριθμῶν ἔργων σας·

ὁ μαθητῆς δὲν δύναται χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν, τὸ μόνον πρὸς τὸν διδάσκαλον καθῆκον, νὰ ἐπαῖνῃ καὶ κρίνῃ αὐτόν.»

«Ἡδὴ αἱ περιστάσεις ἀπαλλάττουσαι πολλὰ πλὴν φροντῖδων, ἀπέδωκ ἡμᾶς εἰς τὰς ἐπιστήμας ὅλον ἡδὴ κατεχοῦσα· προκειμένου δὲ περὶ τῆς χημείας ἢ Βιοχημείας, Φυσικῆς ἢ Χημείας, Ἡλεκτρισμοῦ ἢ Ἀστρονομίας, εἰς ἡμᾶς ἀπευθύνονται· τὸ ὑμέτερον ἀναγνωρίζουσι κύρος. Σὰς εὐρίσκουσι πάντοτε ἔτοιμον ἐπὶ τὸ ἔργον, πάντοτε εἰς τὸ ὕψος τῶν δυσκολωτέρων ἐπιτολῶν. Πᾶς ἀνακεφαλαίων τὰ ὑφ' ὧν ἐμᾶς τελεσθέντα ἔργα, τὰς ταῖς ἐπιστήμας προσενηθεῖσας ποικίλας ὑπηρεσίας, τὰς εἰς ἡμᾶς ὀφειλόμενας ἀνακαλύψετε, τὰ ἐκ πασῶν τῶν ἐδρῶν διδασκθέντα μαθήματα, τὰς ὑφ' ὧν ἐμᾶς συντεθείσας συγγραφὰς, τὰς ἐξενεχθείσας ἰδέας, πάντα τέλος τὸν οὐδέμιαν γνωρίζοντα ἀναπαυσιν βίον, ἐκπλήσσοι ὅτι ἡμῶν μόνον ἤρκεσεν αἰὼν πρὸς τοιοῦτον προγράμματος συμπλήρωσιν· εὐτυχῶν δὲ νὰ σας ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ, θαυμάζει πῶς μετ' ἡμῶν ὅλον αἰῶνα ἀδικακόπου ἐργασίας, σας ὑπολείπεται ἐπι τοσαύτη πρὸς ἐπιδείξιν νεότης. Βεβίω; εἰς ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν τὸ τῆς μελέτης ἐπὶ τὸ ὑγιέστερον, ὡς καταλείπον εἰς τὰ ἔργα ὅλων τὴν ἰσχύν καὶ εἰς τὸ πνεῦμα ὅλων τὴν γαλήνην του διότι τοῦτο εἶνε ἡ σοφία.»

Τὰ κριώτερα συγγραμματα τοῦ Dumas εἰς τὰς δε: Traité de chimie appliquée aux arts (1828—1846 εἰς 6 τόμους), Précis de Chimie physiologique et medicale (1840) Précis de l'art de teinture (1841) Lecons de philosophie chimique professées au Collège de France (1843) Statistique chimique des étres organiques (1844) Παρὰ ταῦτα δὲ τακτικῶν τὰς ἀκαδημαϊκῆς σημειώσεως, τὰ ἐπιστήμα ἐγγράφα, τὰς ἀνακρινώσεως καὶ τοῦς λόγου, του, ἐκ δὲ τῶν ἱστορικῶν ἔργων του, εἰς αἷ μετ' ἀγάπης ἠσχολεῖτο, δὲν δύναται νὰ παραλείψῃ τὸ ἐγκώμιον τῶν ἀδελφῶν Καρόλου καὶ Ἐρρίκου Saints-Claire Deville, τὸ τελευταῖον ἔργον του, περὶ ὃ ἠσχολεῖτο διαρκούσης τῆς μακρᾶς ἀσθενείας του, παρουσιασθῆν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ὁ Dumas ἐξελέγη τῷ 1832 μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, τῷ δὲ 1868 καὶ ἰσοδύναμος αὐτῆς γραμματεὺς· ἦτο μέλος τῆς ἱατρικῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τοῦ 1843, μέλος ἀντεπιστέλλον τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου ἀπὸ τοῦ 1843, ξένον μέλος τῆς βασιλικῆς ἐταιρείας τοῦ Λονδίνου ἀπὸ τοῦ 1840 ἐργητικῶν αἰ δραστικώτερος πρόεδρος τῆς Société d'encouragement, καὶ τῶν πλείστον ἐπιστημονικῶν σωματείων τῶν Παρισίων. Μετέσχε ὅλων τῶν ἐπιστημονικῶν συνεδρίων, ὅπου τελευταῖον προήδρευσε, τοῦ τῶν ἡλεκτρολόγων Ἐργημάτων βουλευτῆς, Ἰπουργὸς τῆς γεωργίας, καὶ γεροῦσι κατῆ: ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας, πρὸς δὲ ἐφετὴ τῶν Μεγαλόσταυρων τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Τοιοῦτου λαμπροῦ στα-

δίου, ως κορώνες ἐτέθη ἡ τῷ 1875 ἐκλογή του, ως μέλους τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

ΝΙΚ. ΜΟΤΣΕΝΓΙΟΣ.

ΟΣΤΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ (α)

Α'.

Τ' ἄσπερι τῆς ἡμέρας χθές καλὰ δὲν εἶχε δύσει, κ' ἐγὼ μὲ βῆμα γέροντα 'πού βλέπει πῶς θά σβύσῃ, τὸ δρόμο 'πῆρα κ' ἐφῆσας σ' αὐτὰ τὰ κυπαρίσσια, 'πού ὄλοι, ὄλοι 'ξέρουμε ποῖο δρόμο δείχνουν ἴσκι... γιὰτ' εἶναι δρόμος 'πού παντοῦ σημαδία τέτοια ἔχει, σημαδία, 'πού τυφλοῦ ματιὰ ἀκόμα τὰ παντῆγει!

Μὰ, τί 'ζητοῦσα, τ' ἤθελα εἰς τῶν νεκρῶν τὴν πόλι; ἀπὸ σταυροῦς καὶ μνήματα στρωμένη ἦταν ὄλη. σ' αὐτοῦς, σ' αὐτὰ, τὸ μάτι μου ἐβρίχνα δακρυμένο, νὰ ἰδῶ τὸ φίλο 'πού 'χασα, πού ἔχο,νε θαμμένο. μόνο καρδιά ποιητικὴ 'μπορεῖ νὰ 'πῆ τὴν πάλη 'πού δοκιμάζει σὰν εὐρῆ φίλου νεκρῆ ἀγκάλῃ!

Ἄχ! πόντε μαῦρα 'πέσασιν 'πού ἐκοιμήθη χρόνια! καὶ ἦλθα 'δῶ νὰ τὸν ἰδῶ καὶ χιόνια βλέπω, χιόνια... ὦ! καὶ! τὸ μάτι γύρευε παντοῦ τὸ δόλιο φίλο, καὶ ὄλος, ὄλος ἔτρεμα σὰν φθινόπωρο φύλλο! [μαλ!.. μὰ, 'σὴν καρδιά μου ἔξαφρα φωτῆξ γιὰτ' ἦλθε κύ- χωρι; νὰ ξέρω 'πάτῃσα τοῦ φίλου μου τὸ μνήμα.

Μοῦ 'φάνηκε σὺν βογγητῷ πῶς ἄκουσα 'στὸ χῶμα, καὶ ἔμεινα βῆθος ἐκεῖ ὅπου καὶ τῶρ' ἀκόμα! τὸ μάτι μου εἰς τὸ σταυρὸ ἐστῆριξα ἐπάνω, πετῶ καὶ πέτρω, τὸν φίλῶ, τὸν ψηλαφῶ, τὸν πιάνω, καὶ βλέπω.... πῶς ἐκ' ἦταν ἐκεῖνος 'πού ποθοῦσα. ἐκεῖνος 'πού ἀχόρταγα τόσον καιρὸ 'ζητοῦσα.

Β'.

Θυμῆσου τῶρα 'πού νὰ ζῆς καὶ πῆς θλιμμένη Λύρα, τί μοῦ πε, τί τοῦ εἶπα 'κεῖ, τί τοῦ 'δῶσα, τί 'πῆρα; πῆς μου νὰ 'πῶ, πῶς μ' ἄφησε, πῶς ἐφυγα καὶ ὄσα, ποτὲ πεζοῦ πεζὸ νὰ 'πῆ δὲ θὰ 'μπορέσῃ γλώσσα... ἡ φωτεινὴ του ποῦ ματιὰ; πού τὸ γλυκὸ του στόμα! κ' ἂν τὸν παρήλλαξες κ' αὐτὸν τῆς γῆς, τὸ μαῦρο [χῶμα.

Γ'.

— «Ποιὸς εἶναι; ποιοὶ; φωνῆς βουὴ ἐβγήκε ἀπ' τὸ μνήμα
— «Εγὼ! — «Εσὺ!» καὶ μέσ' στὴ γῆ βῆρὺ ἀκούσῃ [θῆμα.

Τὸ χῶμα εἶδα τότε 'κεῖ σιγὰ σιγὰ νὰ σκῆθ,
(α) Ἐπὶ τῇ ἑκταφῇ καὶ μετακομιδῇ τῶν λειψάνων τοῦ Ἰωάννου Βέλκιτσα.

καὶ 'βρέθηκα ὁ δύστυχος μὲ τὸν νεκρὸν μου πλάι! νεκρὸς αὐτὸς καὶ 'σὴ ζῶ! καὶ ζῶν ἐγὼ τὸν τάφο! ὦ! πῆ;τα, Λύρα μου, κ' ἐγὼ σὺ ὅ,τι λῆ; θὰ γράψω.

Νὰ μὲ φιλήσῃ 'θέλησε' μὰ 'κείνο τὸ φίλι του, ἦτανε πάγος κ' ἔδινε τὸ κρῶσ ἡ πνοή του! 'τραβίχθηκα μὲ κῦτταξὲ μὲ φιλιγμένο μάτι, καὶ κῆτι εἶπε σιγανὰ παραπνοῦ τοῦ κῆτι.... κῆτι ἔπειτα.... τὸ δάκρυ μου σὰν εἶδε, καὶ ἐκεῖνος ἐδάκρυσε κ' ἕνας μαζὶ μᾶς ἔνωσε καὶ θῆνος!...

Σὲ 'λίγο, μοῦ 'πε.— «Εἶν' καιρὸς 'πού'ρθε; ἀπ' τὴν [Ἀθῆνα; κ' ἐγὼ:— «Αἶ... ὄχι... ὄχι... ναί!... πεσοῦν ἀγὼ μῆνα! — «Μῆνα!!! καὶ ὅμως σήμερκα καὶ ὄμιλι; δῶδε μβαθίνας! — «Γιατὶ μοῦ σχίσεις τὴν καρδιά, νεκρέ, καὶ μὲ πι- κραινεῖς!]

» λησιμόνησε; λοιπὸν 'σὴ γῆ σὰν 'ζῶσες 'δῶ ἐπάνω, » πῶς μὲ λῆξ; σὰν κ' αὐτὴ μούφθῃναι νὰ ποθοῦσα! »
— «Καὶ οἱ 'δικοί μου;— «Αἶ... καλὰ... ἐὼν καλὰ [νὰ πῶν, » 'μποροῦνε ὅσοι ἔχασαν ἐκεῖνος 'π' ἀγαποῦνε!

— «Ἄχ! ὄλοι ὅσοι εἰς τὴ γῆ μόνον χαρὰ 'ζητεῖτε, » αὐτὰ καὶ ἄλλα λέγετε. μὰ, τοῦ! νεκροῦς πατεῖτε...
— «Ὀχι, νεκρέ! ἀλλὰ τὴ γῆ ἔσσει; σὰν πεκατεῖτε, » τὴ μνήμη τῆνε χάνετε καὶ ξίνους μᾶς θορεῖτε!

— «Εγὼ αὐτῇ! — «ἴσως... ἀλλὰ, αὐτὴ δὲ τὸ 'Εγὼ μου, » τὸ ξέρεις πῶς; τὸ 'θρόνιασα μαζὶ σου 'τὸ θεὸ μου! καὶ ὅταν μὲ ἡμέρα 'Κεῖ... — «Γράφεις, ἀκόμη, [γράφεις; — «Εἰς τὴν 'Ἰτῆ ἐκρέμασα τὴ λύρα 'πού ἐτάθη... » καὶ ἀπὸ 'κεῖ τὸ μάτι μου ὅπου γυρῶ καὶ ὕψωνα, » τὸ δάκρυ μόνον ἀπαντῶ, ἐκεῖνο 'βρίσκω μόνον.»

'Ἐσώπασα ἐγὼ κ' αὐτὸς ἐσώπασε μαζὶ μου, κ' ἡ σιωπὴ του ἡ νεκρῆ ἐγένεθ σιωπὴ μου.... μὰ, ἀπ' αὐτὴ τῆ σιωπῇ 'πού 'ναὶ τοῦ τάφου γλώσσα! τὰ ἀφρητὰ του ἄκουα μυστήρια του τόσα.... κ' ἔτσι 'στὴν ἀγκαλιὰ αὐτῆ; τῆς σιωπῆς κ' ἡ ὄρα ἔγυρε 'κεῖ, καὶ ντυθῆκε, τὴ νύχτα, ὄλ' ἡ χώρα.

— «Πόσο, μοῦ εἶπε, ἔξαφρα, νὰ ζῶ 'ποθοῦσα, πόσο.. μὰ 'γὼ, καμιά ἀπάντησι δὲν εἶχα νὰ τοῦ δώσω 'γιατὶ ἀπὸ τὰ στήθια μου 'στὰ χεῖλη τ' ἀναμμένα, ἐννοῶσα κ' ἄλλο νὰ πετᾷ ὄμμα φίλου ἕνα. μὲ κῦτταξε περιέργω' τὰ μάτια χαμηλῶνα, καὶ τὴν καρδιά μου ἄφησα αὐτὰ νὰ 'πῆ μὲ πόνο:

« Ἐνας ἐδῶ κ' ἄλλος ἐκεῖ, 'στὸν τάφο καταβαίνου, » κ' ἐγὼ μονῶς; ἔμεινα νὰ βλέπω πῶς πεθαίνου! » μονῶς... ναί! 'γιατὶ καὶ χθὲς ἀκόμα 'σὴν Ἀθῆνα, » κ' ἄλλη τὸ μνήμα διχθῆκε ποιητικὴ ἀχῆνα! » πικρὸ τὸ μῆνυμα, πικρὸ μὲ σπαραγγμὸ τὸ 'πῆρα, » καὶ εἶπα: « Πᾶσι κ' ἡ γλυκερὰ Κρητικοπούλα λύ- [ρα! »

» Ὅπως μὲ σένα, καὶ μ' αὐτὸν μαζὶ! 'σὸν Ἰλισσὸ μας, » τὴν Φύσι γαιρετούσαμε, τὸν δεῦτερο θεὸ μας! » καὶ σὰν ἐβλέπαμε αὐτοῦ τοῦ κόσμου τὴν ἀπῆτη, » τὸ ἀγνωστο 'ζητούσαμε νὰ 'θροῦμε μονοπάτι.... » μὰ σὺ ἐκεῖ μοῦ ἔστειλες ποτῆρι μὲ φαρμάκι, » κ' ἐδῶ γεμάτο ἀπὸ σὲ τὸ 'βρίσκω, Στρατουδάχη!

» Μπροστὰ σου, ἂν, καὶ γι' ἄλλοτε χύνω τὰ δά- [κρυὰ μου, » κ' ὅπως γιὰ σένα, ἄλλοτε, ἀνοίγω τὴν καρδιά μου, » συγχώρεσέ με, ὦ καλὲ νεκρέ, συγχώρεσέ με, » καὶ ἄλλα τόσα δάκρυα νὰ χύσω ἄφησέ με. » γιὰτ' εἶν' αὐτὰ τὰ δάκρυα 'πού ἀπὸ σένα 'πῆρα, » καὶ εἶναι σὺ αὐτὰ, κ' αὐτὰ, τοῦ ἀδελφοῦ ἡ λύ- ρα.... »

Μὲ παραγῆ μὲ ἄκουε, τὸ βλέμμα του 'πλανοῦσε, καὶ σὰν νὰ μὲ λυπότανε καὶ σὰν νὰ μὲ πονοῦσε. ἄχ! καὶ! λυπᾶται κ' ὁ νεκρὸς, καὶ ὁ νεκρὸς πονεῖ, καὶ μοναχὰ ὁ ζωντανὸς σὲ ὄλ' αὐτὰ γελάει! μὰ, ὅταν ἡ πνοὴ αὐτοῦ τοῦ γέλοιου του σὲ σβύσῃ, τότε θυμᾶται... καὶ ζητεῖ νεκρὸ νὰ σὲ θρηνήσῃ...

Δ'.

Ἐστὴν πρώτη τῆς αὐγῆς ματιὰ 'πού 'πρόβαλλε νὰ [ρίψῃ, καὶ ὁ γαλαξίος οὐρανὸς τὸ πρόσωπο πρὶν νύφῃ, ὁ ὕπνος ἐκατάλαβα τὰ μάτια μου νὰ δένη, καὶ τὸν νεκρὸ τὸν φίλο μου 'στὸ μνήμα του νὰ [μπαῖνῃ! 'πετάχθηκα, καὶ 'στὸ σταυρὸ ἐκρέμασα τὴ λύρα... καὶ τ' ἄγια του κάκκαλα ἐξέθαψα καὶ 'πῆρα.

Ἐγράφον ἐν Κερκύρα, Ἰούνιον 1883.

ΕΥΓ. ΛΑΝΤΣ ὑπολογ.

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Σκιαγραφία

Πόσον ἐπιθυμεῖ τις νὰ ἀναδιρᾷ τὰς σελίδας ἐσθεσεμένων ἐτῶν, ἐν αὐταῖς ἀνακαλύπτων σιγμὰς, ἀναμνήσεις, διαχεοῦσας τὸ γλυκὺ ἄρωμα τῆς παι- διχθῆ; του ἡλικίας!

Εἰσδύων εἰς τὰ ἀκόθη τοῦ παρελθόντος, ἀεροα- ζόμενος τοὺς μυγίους στοχασμοῦς τῆς καρδίας του, ἀνασκιρτᾷ ἐπὶ τῇ ἀναπολήσει στιγμῆς φω- τεινῆς, ἐν ἣ κόσμος ὀλόκληρος αἰσθηματικὸς περι- κυλινδούται, ἀναφανιόμενος καὶ ἐξαφανιζόμενος ἐκ περιτροπῆς, ὡς ξηρὸν φύλλον ἐπιπέπων ζοφ- ρῶν ταλαντώσεων ἀφροσπεφῶν κυμάτων.

Ἀνοίγεται οἰονεὶ ἡ καρδιά ἀνοίγουσα μόλις τὸν ὀφθαλμὸν τῆς διανοίας; νὰ εἰσδύσῃ ἐκεῖ ὅπου ἐ- δρεῖται ἡ ψυχὴ μας!

Δυστυχῶς ἡ μνήμη μου πάσχει διαλείψεις πα-

ρεμπερεῖς ἐκείνων τρέμοντος μαθητοῦ ἐκστηθίζον- τος γραμματικὸς κανὼνας, πλὴν ὅταν ἡ καρδία μου ἀκροᾷται μυστηριώδη τινὰ τόνον, κροῦσιν χροδῆ; λησιμονηθῆσι; αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν μετα- φερόμενον μακρὰν, μακρὰν, ὡσεὶ ποῖων ἐκδρομὴν εἰς χώρας παρελθόντος, ὅπου διωρῶ, ὡς ἐν ὀνειρῶ ἀμυδρὰς ἀπαυγάσεις φωτὸς σβυνομένου.

Ἦδὴ διατρέγω στιγμὰς παρομοίας, εἶνε δὲ ἐ- πι τοσούτον ζωρᾷ ἡ πετῆσι τῆς διανοίας μου, ὥστε πέποιθα, ὅτι δύναμαι νὰ πασελεύσω καὶ ἐ- κείνην τῶν φίλων ἀναγνώστων μου.

Ἐ αἰώρα εἶνε εὐρεῖα, δύναται νὰ περιλάθῃ ἀ- ριθμὸν ἱκανόν, ἀρκεῖ μόνον οἱ ἱμάντες αὐτῆς; νὰ ἀντέχωσιν.

Ἐ σελῖς εἶνε μικρὰ καὶ εὐκόλως ἀναγινώσεται. Ἐ ἀνακλῶ μίαν ἐσπέραν, μίαν νύκτα χειμερι- νῆν, νύκτα κεραυνῶν καὶ ἀστραπῶν.

Ἐ ἤρθουν ἡλιάνων, ἡς ὁ ἀριθμὸς δὲν ἔχει το- σούτον ἡδέως;—δεκαετρία ἔτη ἐστόλιζον τὸ παιδι- κὸν πρόσωπόν μου. Ὁ πατήρ μου μὲ ἐνεπιστεῦθη 'ς τὴν κομπάρα τῆ Βασιλῆα, ἣτις ἔσχε πᾶσαν φροντίδα ἵνα μὲ μεταφέρῃ σάων καὶ ἀβλαβῆ εἰς τὸ πατρικὸν μου χωρίον Τσουκαλάδες.

Ἀπὸ τῆς πρωῆς ἐτάχθην μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἐν ἡ δέσμενον, ὡς ἀναδεχθεὶς ἐκ τῆς θείας κολυμβήθρας; τὸν μικρὸν Ἀκινδύνον, ὃν παρεδῶκα τῇ μητρὶ αὐτοῦ βραχισμένον, μυρωμέ- νον, χριστιανὸν τέλειον, παραγγεῖλας αὐτὴν νὰ τὸν φυλάττῃ ὡς τὰ ἔρτᾷ χρόνια ἀπὸ φωτιά κ' ἀπὸ γκρεμοῦ.

Ὁ χειμὸν διήνυσε τὸ εὐρύτερον στάδιον ἄγ- κυροβολήσας μέσφ χεινωδῶς Φεβρουαρίου.

Ἐ ἡμέρα ἐπέρα πλήρης ὄμβρου, ἡ δὲ νύξ πλή- ρης κεραυνῶν.

Ἐ γὰρ τῆς τὸν χειμῶνα, ὅταν δὲν τὸν φοβῆται, ἐγὼ τότε τὸν ἔτρεμον, καθ' ἣν μάλιστα στιγμὴν ἐκ τῶν θροντῶν ἡ οἰκία ἐτρίχεν ὡσεὶ ἀσθμαίνου- σα, ἡ δὲ γρατὰ μᾶμμη ἐφῶβίξεν τοὺς μικροὺς ἐγ- γόνους τῆς ἀναμνηθῆκουσα αὐτοῖς τὰ παγανά.

Βρέχει, βρέχει καὶ χιονίζει κ' ὁ παππᾶς χαρκαμπουλίζει ὑπετονθόριζεν ὁ γέρον πάππος νοηλῶς ἐξηπλω- μένος καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ σώματος; τοῦ πλη- σίον τῶν ἀνακηθῶσων φλογῶν ἐρυθρὰς πυρᾶς, ἣτις ἐβάσιλευε μέσφ ἡμῶν ὡς θεὸς προστάτης.

Τὸ δαίπνον εἶχεν ἦδη ἀποπερατωθῆ, ὀλίγα δὲ μόνον καρυκεύματα παρατεθημένα ἐμαρτῶρον τὴν ληξίν του.

Πάντες ἐκαθήμεθα σταυροποδητῆ, ἂν καὶ φιλο- φρονήσεως ἔνεκεν μοι προσεφῆθη προσκέραιον, ὅπερ, ἐννοεῖται, ἀπειποιήθη, ἐπιθυμῶν ἐν ὄλη ἐ- κείνῃ τῇ παιδικῇ μου ἡλικίᾳ νὰ ἀφομοιωθῶ τοῖς ἡθεσιν τῶν ἀγαπητῶν μοι κομπάρων.

Μετέειχον ἡδέως ὄλη; ἐκείνης τῆς οἰκογενειακῆς ἀρμονίας, ἣν πολλὰκις ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἣτις χεεῖ ἐν ἡμῖν τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην.

Ἐ πολὺὰ κόμη τοῦ γέροντος πάππου, τὸ ἀρε- λῆς μειδίαμα τῶν τέκνων του, τὸ περιπονητικόν

των γυναικῶν, συναπέρηζον εὐλογίαν Θεοῦ ἐπὶ οἴκῳ Ἀβραάμ.

Ἐνίοτε δὲ, ὅτε μικραὶ φλογόφαισι γλώσσαί τῆς καιομένης πυρᾶς παρεκκλίνουσιν ἐπιζῶν καὶ πῶς παρὰ δόξας μετὰ τρίγμου ἐξερχόμεναι τῶν χαραγῶν ἀνημμένης κομμαρίζῃ, ὁ γέρον διέσσει τὴν ἐπιβλητικὴν ἐκείνην σιγὴν ἐπιλιγῶν κρολιπτικῶν διαστιγῶν.

• Ἄν ἦνε φίλος νὰ χαρῆ
• κί' ἂν ἦν ἔγθρον νὰ σκάσῃ
• κί' ἂν ἦνε κἀκογέτονας
• φωτιὰ νὰ τόνε κἀψῆ.

Ἡδὺς ὁ Μορρέυ, ἐπεσκέπτετο τὰ ὑγραζόμενα ἐλασμά μου—ὁ κομπάρου νοσταζέει—ἐλεγεῖν ὁ πατήρ τοῦ μικροῦ ἀναδεκτοῦ μου, ἐνῶ ἡ γράττα μᾶμμη τοῦ μοῦ παρεσκάζε τὴν στρωμνὴν.

Ἡ βροχὴ ἠκούετο ἀναπηδῶσα ἐπὶ τῆς κεραιμοσκεπούς στέγης, ἐνίοτε δὲ ὀλιγαί σταγόνες εἰσδύουσαι ἐκ τῶν τῆς ὀροφῆς ὑπῶν ἐχαιρέτιζον τὰς παρειαίς μου.

Ἡ νύξ ἦτο διὰ κλοπᾶς καὶ ἐλεημοσύνας, ἦτο νύξ, ἣν δὲν ἤδυνάτο τὸς νὰ διέλθῃ ἀνευ στέγης.

Ἡ θύρα κτυπᾷ καὶ ἀεσιῶς ἀνοίγεται τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ λυχναρίου ἐφάτιζεν ἀσθενῶς μόνον τὴν ἀντικρὸν τῆς θύρας γωνίαν, ἐξ ἧς ἤρτητο. Ἄη καὶ σκότος ἐξεγύθη ἐν τῷ ἄμα καὶ πάντες εὐρῆθμεν ἐν τῷ πελάγει ἐκεῖνῃ τῆς παραγῆς καὶ τοῦ φόβου διότι ρεῦμα ἀέρος ἐσθεσε τὸν λυχνῶν.

Πόσον ἀληθῶς ἐφοβήθη! τρέμων ἐσύρθη πηλοσίου τοῦ γέροντος κάππου, ὃν παρὰ προσδοκίαν ἤκουσα ρογγίζοντα ἐνῶ δὲν ἐτόλμων νὰ τὸν ἐξυπνήσω. Ἐπαύθη τὸν σκοτασμὸν κινδυνεύοντος θλασσοπόρου. Οἱ πόδες μου λελυμένοι ἡμιδίων καὶ ἡ ἀραιρεθεῖσα ἐκ τῶν ἀσθενῶν μυῶν μου δύναμις προσετίθετο τῇ φωνῇ μου.

Ἐραντάθη ληστὰς, κἀκούργου, δαίμονας καὶ ἤθελον νὰ δαναοῖζῶ τὸ σῶμα μου, ἀλλ' ἐκράτηθη.

Ἐν τούτοις πάντες ἠδιαφόρουν ὡσεὶ μὴ ἐννοήσαντες ὅτι ἠνεώθη ἡ θύρα, κατεγίνοντο δὲ περὶ τὸν λυχνῶν ἐνῶ διστοχῶς καὶ ἡ πυρὰ ἐσθέθη καὶ τὰ φώσφορα ἀπώλεθησαν.

Οἱ ὀρθαλμοὶ μου πεπηγμένοι πρὸς τὴν θύραν εἰσέδουν ἐν τῷ χιόνι ἐκεῖνῳ στόματι τῆς ἀβύσσου ἐν ἧ περικυλινδῆτο φάσμα πολυγώνων, παρεμπερῆς πρὸς δραγᾶτων ἦν οἱ χωρικοὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς ἀμπέλου τῶν ἐγγείρουσι φυλακῆν ἐν αὐτῇ ποιούντες.

Φάσμα μέγα ὡς λιθῶν: ἐλαιωτριβίου, πολυπλοκῶν ὡς ἰδιότροποι συκῆ, πυκνὸν καὶ μέλαν ὡς ποίμνιον αἰγῶν, συνωθεῖτο, περιεστρέφετο, ἐκινεῖτο πρὸ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας μὴ δυνάμενον νὰ εἰσέλθῃ, ἀλλ' οὐδὲ κἄν νὰ ὑποχωρήσῃ.

Τὰ σῶσφορα εὐρέθησαν, καὶ ἐκ τῆς φωτεινῆς γραμμῆς τῆς χαραχθείσης ἐπὶ τοῦ τοίχου διέκρινόν τι κυρτὸν, χυλῶν, περφορτωμένον, στηριζόμενον ἐπὶ δύο βακτηριῶν.

Μετὰ στείγην ὄμως τὸ φῶς παρήγαγον διαχυθὲν διεσκέδασε τὴν πλάνην, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸν

φόβον. Ὁ λύχνος ἀνήρθη καὶ εἶδον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ κινουμένου ἐκείνου σωρὸς κεφαλήν γέροντος: κἀκορᾶζαλοῦ, μὲ πύγωνα λευκὸν καὶ πυκνον, μὲ γελιὴ πλατέα, μὲ ὀρθαλμοὺς κίτρινωπούς, οἱτινες μέφῃ τοῦ ἡλιοκαυτοῦ καὶ κεχρηκαμένου πρῶστώπου τοῦ ἐφεγγον ἐὶς δύο ἀνημμεναι κἀνδῆλαι πρὸ ἡμαυρωμένων εἰκόνας σκοτεινοὶ ἐρημοκλήσιου. Ἐκ τοῦ τραχῆλου αὐτοῦ ἐκρέμαντο δύο θαρσοφορτωμένα δερματίνα σακκούλια καὶ ἐν συνῶν ἔβλεπέ τῆς ἐν γερῶντιὸν στηριζόμενον ἐπὶ δύο χονδρῶν ἀκατεργᾶτων βακτηριῶν, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὑποῦ ἀνεκλάσα τὸν γέροντα ἐκεῖνόν, ὃν ἡ μάμμη μου ποτὲ μοὶ ἀνέφερον ὡς φρόνητρον.

Ἐν τέλει πάντες τὸν ἐχαιρέτησαν οὕτως—κἀλλ'—σπερά γέρω Κραβαριώτη.

11

Ὁ γέρον ἀκάθησεν ἡ μάλλον ἐβρίθη ἐπὶ τῆς χόβολης ὅπως θερμῆν τὸ ἀσπαίρον καὶ ὑγρὸν σῶμά του, ἀν καὶ σπινθηροί τινες μόνον ἐσῶζοντο ἐπὶ τῶν ἀμμένων ἐν τῇ ἐσθεσίῳ ἀνήραξῃ.

Ἀμέως ἔλαβῃ ζῦλα καὶ ρούγανα, δι' ὧν ἤναψε πυρὰν ὑπερήφανον, ἐουθρᾶν, ζηλευτήν, ἣν ἐχαίρει τις θάλασσον, καὶ τὸ διπλοπόδι καθήσας: ἐθερμαίνετο, περιστρέφον τὰς μελικίνας αὐτοῦ χεῖρας μίση τῶν φλογῶν δίκην σιδαικῶν.

Ὁ κάππου ἠνορθώθη καὶ ἐκάθησε, τὰ τέκνα του περιτριγύρισαν τὴν ἐστίαν, ὧν τῷ παραδείγματι ἐπόμενοι καὶ αἱ γυναῖκες ἔλαβον τὴν ρόκα των καὶ ἐστρώθησαν περὶ τοῦ λυχνοστάτου φλογόμεναι ὑπόκαθελίκοι πρὸς συνομιλίαν ὀρέξεως.

Καὶ ἐγῶ, ἡσυχᾶσας ἐκ τοῦ παιδικοῦ μου παικτοῦ, ἐξασπύρηνσα ὑπὸ φιλοπαίγμονος περιεργείας κινούμενος καὶ ἐκῆθησα παρὰ τῇ γράττα μᾶμμη παρατηρῶν τοὺς κύκλω τῆς πυρᾶς καθήμενος, οἱτινες ἐκ περιτροπῆς ἐχαιρέτιζον τὴν χάριν ξενίσεως παρατεῖταν πλίσκαν.

—Ἀπὸ ποῦ ἐρχεσαι, γέροντα; ἠρώτα ὁ ἕτερος γέρον τὸν ἀγνωστον ξένον.

—Ἄμ' ὄμ' ἔ τὸ γαριὸ ἐβυδιᾶλεγα σήμερα κἀνέξ καρβέλι καὶ μ' ἐπικα' ἡ βροχὴ καὶ ἐμπῆκα ἔ τ' ἀρχοντικὸ σακ.

—Καλῶς ἐκόμισσας, τῷ ἀπάντησεν, ἐνῶ ἐκεῖνος ἀπειρῶν τὰ ἐκ τοῦ τραχῆλου τοῦ ἠτηρημένα σακκούλια κατέθεσεν αὐτὰ παραπλεύρας.

Ὁ περιεργὸς ὀρθαλμοῦ μου ἐνόησεν αὐτῶν ριθθαίς διέκρινε τεμάχια ἄπτου, διαφόρου μεγέθους καὶ ποιότητος. Τότε ἐνόησα ὅτι ὁ γέρον ξένος ἦτο ἐπαίτης: ἀλλ' ἡ ἐπαίτης ἡ κἀκοῦργος ἠδύνετο μόνον νὰ ἦνε.

—Τί μολοῖμ' αὐτοῦθ' ἀπάτου; τὸν ἠρώτησεν ὁ κομπάρου μου.

—Ἄμ' τί νὰ σᾶς μολοῖσω; τὰ σπαρτὰ πᾶνε ἄσῶν ὁ Θεὸς θέλει, ἐβρίζε χθὲς νερὸ ποῦ πελάγωσ' ὁ τόπος.

Καὶ ἡ συνδιαλέξις αὐτῆ ἐξηκολούθει οὕτως μετ' εὐκρατείας ἐκτέρωθεν διεξαγομένη.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Παιδίον ἐγὼ ἠκρωμένη μόνον ἀπλήστος, παρτηρῶν τὰς κινήσεις τοῦ γέροντος: καὶ ἰδίως τῶν πλατείων γελιῶν του.

Ἡ νεανικὴ μου περιέργεια ἐνίοτε λελογισμένη, ἐνίοτε ὄλω: ὑπορρίψουσα ἐκ τῆς πρώτης ἐντυπώσεως καὶ διήγειρε ποτὲ μὲν τὸν οἶκτον, ποτὲ δὲ τὸ μῦθος καὶ τὴν ἀπέχθειαν κατὰ τοῦ ἀθλιῶ ἐκείνου. Εἶχον δίκαιον ἡ κατασκευὴ του, ἡ ἐνδομασκία του, τὸ ὄλον αὐτοῦ ἦτο πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν μου ἀναπαράστασις δαίμονος, κατοίκου τοῦ ἔδου ἐπαγγελιοῦνον ἐν βάσανον καταζόμενον παιδιῶν.

Ἐν τούτοις ὁ συντριμῶς τῆς ὀμιλίας ἐπεκτεινόμενος ἤγρευε πλείστα ἀντικείμενα διεξαγομένα τοσοῦτον εὐμενῶς ὡς κατατρόγωμεν σῆκα. Ἐπόμενοι εἰ γέροντες μᾶς, τίς οἶδε τίνας φυσικῶ συναισθηματικοὺς χωρικοὺς ἰδιαζοντι, περιήλθον εἰς τὴν περὶ φραμάτων καὶ φροβήτρων συνομιλίαν, προκαλοῦντες οὕτω τὸ σταυροκόπημα τῶν γυναικῶν καὶ ἐμοῦ τὸν φρόβον.

Ὁ γέρον ἐπαίτης ἀναπολῶν παννύχιον τινα πορεῖαν του, διηγέτο τὰς μετὰ τὸ ἀναθεματισμένου συνεντεύξεις αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ πῶς ὁ διάβολος τὸν κατέστησε γελῶν.

Ἐγὼ σᾶς ὀμολογῶ ὅτι ἐφοβήθη ἐπὶ τοιοῦτον, ὡστε ἠθαινομένη ὑγραίνόμενα τὰ ἐνδομασκία μου, ἔτρεμον καὶ προσεπάθον νὰ ρίπτω λέξιν τινα ἐν τῇ ἀπαρτῶν ἐκείνῃ ὀμιλίᾳ πρὸς ἐνίσχυσίν μου, καὶ ὅπως καταπεισθῶ ὅτι συνομιλῶ μετ' ἀνθρώπου.

Νὰ ἀκολουθῆσω κατὰ πόδας τὴν λέξιν καὶ τὴν φράσιν τοῦ παραδόξου ἐκείνου γέροντος, καὶ ἀποβαίνει ὄλω: ἀδύνατον, οὕτε ἡ μνήμη σήμερον μὲ βοηθεῖ ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς νὰ δυνηθῶ νὰ ἀνακαλέσω τὰς λεπτομερείας ἐκείνας, δι' ὧν ἐκάρκεισε τὴν διήγησιν του: τὰ μόνον, ἄπειρ μοὶ ἐναπέμειναν ζωηρὰ, ζωντανὰ πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν μου, εἰσὶν ἡ φρικτικαίς, ἣν ἠθᾶνθην καὶ τὰ χαινοῦνται ἐκ τῆς περιεργείας στόματα τῶν θαυμαστῶν ἀκρατῶν του.

«Νῦκα τινὰ τοῦ Μαῖου, μᾶς ἐλεγεν ὁ γέρον, ἐκοιμάτο ὑπὸ εὐμεγέθη ρουσκίαν, ἦτις ἐπλεύρουνε γράτταν τινα πολυφύλλον συκῆν παρὰ τὴν φράκταν ἀμπελοῦ—ἐρριζωμένην. Περὶ αὐτὸν ὑψοῦντο ὑψικάρηνα θουὰ καὶ ὑπὲρ τὴν κεραλὴν ἐκρέμαντο φουβεροὶ βράχοι ἐν ταῖς ρωγμαῖς τῶν ὀποιῶν ἐρύοντο πριναῖρα, σκιναρραῖς, ρεῖκια, σφλαχτοὶ, ἀστραγαλταῖς, βουκίσα καὶ παραπλήσια ἀκἀνθῶδη καὶ εἰδεγθῆ δανδρῶλια μᾶρτυρες τῆς ἀγρωφῆσῶ καὶ τῆς ἐρημίας.

Κατακοιμῶμενος ἐς τριμῆρου πορείας καὶ ἀσιτίσας ἐσκαρῖσθη ἐκεῖ ἔς τὸ ἀόγανον γιὰ νὰ ἔραλίσῃ ἄλγασί τὸ μῆμάτι του, πλην αἰφνης ἀνεμοστρόβιλος ροβερός ἀνετίναξεν ἐκ τῆς συκῆς καὶ τῆς ρουσκίᾶς: τοσαῦτα φύλλα, ὡστε ὑπ' αὐτὰ τὸ σῶμά του ἐτάφη, ἐνῶ λεπτοτάτη κόνις ἀνυψώθησας δίκην συννεφῶν πρὸ αὐτοῦ περιστρέφετο.

(ἀκολουθεῖ)

Πολλὰ πολλάκις περὶ τῆς ἀγγινοίας τῶν ζῶων καὶ ἰδίως τοῦ κυνὸς ἐγράφησαν, καὶ τὸ ἐξῆς δὲ Ἰσραηλινὸν ἀνεκδοτὸν εἶνε οὐχὶ ἀδόκιμος τοῦτων συμπεληρώσει. Κύριός τις κάτοικος μεγάλῃς Ἐβραυπακίης πόλεως εἶχε κύνα καὶ κανάριον, δύο ἀγαπητοὺς αὐτοῦ συντρόφους: ὁ κύριος οὗτος συνειθίσκει ἀνοίγειν ἐν τῷ δωματίῳ που τὸν κλωθεῖον τοῦ πτηνοῦ νὰ χορηγῆ αὐτῷ ὡρας τινας ἐλευθερίας, ἀ: τοῦτο ἐπωφελεῖτο παίζων μετὰ τοῦ κυνὸς, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀποῖου καθήμενον περιγέτο ἐπὶ ὡρας πολλάκις ἐπ' αὐτῆς ἐνότος τῆς κεκλεισμένης οἰκίας: μὲ τῶν ἡμερῶν ὁ μικρὸς δεσμῶτης τυχῶν παραθύρου ἀπομειναντος ἀνοικτοῦ ἀπέπη περὶ δεῖλιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν φύσιν: ὁ κύριος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν πνετοῖκ μέσας μετεχειρίσατο ὅπως συλλάβῃ τὸν ἀπὸ στέγης εἰς στέγην ἰπτάμενον δραπέτην: αἱ ἀπόπειραι αὐτῶν ἀπέθησαν μάταιαι: καὶ ἀπέλιπες: ἐπείσθησαν οἱ διδάκται πάντες πλην ἑνός: οὗτος ἦν ὁ πιστὸς κύων, ὅστις ἀνάγκη ἐξηκολούθησε παρακολουθῶν τὸν δραπέτην εἰς παρακειμένης δανδροφυτείας καταφυγόντα καὶ ἐπιμένων νικᾷ: ἐπελθοῦσης τῆς ὡρας, καθ' ἣν τὰ πτηνὰ κοιτάζουσιν, κατέπη ὁ δραπέτης: ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ ἐπὶ τὴν συνήθη τοῦ κυνὸς κεραλῆν, ὡς ἐπὶ γνοστὸν κοιταῖον, καὶ ὁ μικτῆς κύων ἐπαυφῆρε αὐτὸν εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ.

Παρὰ τὴν εἰσοδὸν καθολικῆς τινὸς ἐκκλησίας ὅμο διαφόροι πομπᾶι συννητήθησάν ποτε: μία ἐξεργονμένη κηδείας καὶ μία εἰσεργονμένη βαπτίσεως: ἐπαίτης παρατυχῶν τείνει πρὸς τινα τοῦ συμμίκτου ὄχλου τὴν χεῖρα, πρὸς ὃν οἱ ἄλλοι μετὰ σεβασμοῦ ὑπεγύρουν, λέγων «ἐλεημοσύνην εἰς τὸν πτωχόν, καὶ ὁ Θεὸς δὲ σᾶς χαρίζῃ τὴν εὐτυχίαν σας» καὶ ὑπελάμβανε τὸν παρακληθέντα ὡς πατέρα τοῦ πρὸς βόπτισιν φερομένου τέκνου. «Εὐχαριστῶ» ἀπήντησε οὗτος: καὶ πλουσία ἀμοιβὴ διωλίθησεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐπαίτου: εἶτα δὲ προσέθηκε καθ' ἐξυτὸν ἄλλα— πῶς γινώσκει οὗτος ὅτι κηδεῖω τὴν πνευερᾶν μου;

Μία τῶν μεγίστων ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις κληρονομίῶν τυγχάνει καὶ ἡ τοῦ κληρονόμου τοῦ πρίγκηπος Georg Karolyi, ἀδελφοῦ τοῦ πρώην πρέσβους τῆς Αὐστρουγγαρίας: παρὰ τῆ Αὐλῆ τοῦ Βερολίνου. Ὁ εἰς τὴν Αὐστριακὴν κυ-

θέρνησιν πληρωθείς φόρος ὑπὸ τοῦ κληρονόμου ἀνέρχεται εἰς 1, 110, 000 φιορίνια. Τὸ μῆλλον ἐνδιαφέρον μέρος τῆς κληρονομίας ἦν ἡ συλλογὴ τῶν ἐκ σπηλίου καπνοσυρίγγων τοῦ ἀποβιώσαντος ἐκτιμηθεῖσα ἀντὶ 11000 φιορινίων.

* *

Ἐν Κολωνίᾳ τῆς Γερμανίας υἱὸς ἐντίμου οικογενείας ἔκλεψε τὸ χρηματοφυλάκιον ἀνδρός τινος ἐργάτου ἐν καταστάσει μῆθης διατελοῦντος ἐντὸς Ἰουλοπαλείου· τὴν ἀξίωσιν αὐτῆν πρᾶξιν αὐτὸς ὁ πατὴρ τοῦ κλέπτου καταγγείλας εἰς τὴν δικαιοσύνην ἠυτοχειράσθη μετὰ μίαν ὥραν ὅπως μὴ ἐπιζήσῃ τῆς ἀτιμίας τῆς τῆ οἰκογενείας αὐτοῦ προσγενομένης.

* *

Μουσικὴ μονομαχία. — Πρωτότυπον ὄντας εἰς τὸ εἶδος του γεγονότος εἶνε τὸ ἐξῆς· ἔσπερ πρὸ οὐχὶ πολλοῦ χρόνου συνέβη ἐν Ρώμῃ στενοὶ φίλοι δύο μουσικοὶ καλλιτέχναι διεφώνησαν πρὸς ἀλλήλους ἐπιζητήματος ὅπως ἐπισυῶδους εἰς τοιοῦτον βάθμῳ, ὡς τε ἡ διαφωνία αὐτῶν εἰς ἐρὴν μεταβληθεῖσα κατέληξεν εἰς ἀμοιβαίαν ἀμροτερῆαν μονομαχίαν πρόκλησιν· οἰκεῖται καὶ φίλοι παρενέβησαν ὅπως συμβιβάσωσι τοὺς προκληθέντας, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὐτῶν ἠετακωθήσαν. Τότε ἐσκέφθησαν νὰ δώσωσι τοὺλάχιστον εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοιαύτην τροπὴν, ὡς τε νὰ μὴ ἐπέλθῃ λυπηρὰ αὐτῆς ἐκβάσις· οἱ μάρτυρες ἀμροτερώτερον ὑποσχεσάντες τὸς πελάτας τῶν νὰ ὑποσχεθῶσιν ὅτι ἤθελον δεχθῆναι πᾶν εἶδος μονομαχίας ὑπ' αὐτῶν ὀρισθησόμενον συντάξαι ἐν συνεννοήσει μετὰ συμβουλίου τινὸς τιμῆς τὸ πρωτόκολλον καὶ τοὺς ὅρους τῆς μονομαχίας. Κατὰ τοῦτο ἀπεφασίσθη οἱ διαφερόμενοι νὰ μονομαχήσωσι . . . μουσικῶς. Ὄφειλον ἐπι κλειδοκυμβάλου νὰ ἐκτελέσωσιν ἀδιακόπως μελόδραμα τι διηγετικῶς ἐπαναλαμβάνοντες αὐτὸ μέχρις οὐ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἤθελεν ἀποκαμίει παίζων ὁ ἐπιμενέων ἤθελεν ἀνακηρυχθῆ νικητὴ. Μελόδραμα ὤρισθη ὁ Trovatore τοῦ Verdi. Τὰ ὅπλα ἠτομασθήσαν, οἱ ἀντίπαλοι ἐκάθησαν ἐπὶ τῶν ἐδρῶν τῶν πρὸ αὐτῶν, συμβουλίον τιμῆς καὶ μάρτυρες, τὸ ἀποτρόπαιον τῆς πρωτοτύπου ταύτης μονομαχίας τέλος οὐδόλας ὑποπτεύοντες, παρεῖσαν, τὸ σύνθημα ἐδόθη καὶ ἡ μονομαχία ἤρξατο· οἱ ἀντίπαλοι ἀπᾶς τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν πληκτρον θέσσαντες οὕτε ἠδύναντο οὕτε ἤθελον πλεῖν ν' ἀποσπάσωσιν αὐτάς· οἱ μάρτυρες ἔστρεφον αὐτοὺς τὰ φύλλα τῶν μουσικῶν τευχῶν, ἐδίδον αὐτοὺς τὰ πῶσιν καὶ ἐν γένει παρεῖσαν πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοὺς πελάτας τῶν· μετὰ δωδεκάκρον ἀκατάπαυστον τοῦ Trovatore ἐπανάληψιν οἱ ἀντίπαλοι παρίσταν θεάμα οἰκτρόν· τὰ πρόσωπα ἐγένοντο ἐρυθρὰ, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἤρξαντο ἐξερχόμενοι τῶν κογχῶν, αἱ χεῖρες τῶν ἤρξαντο ἐξοιδιόμενοι οἱ παριστάμενοι προβλέποντες νῦν τὸ οἰκτρὸν τέλος πα-

ρενέθησαν· οἱ ἀντίπαλοι οὐδενὸς ἤκουον· οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἐξηκολούθησαν μετὰ πυρταίδους ὀρμῆς τὰς μελωδίας τοῦ Verdi ἀναδιδόντες· ἀγωνίας ἐκφρασίς ἦν ἐπικεχυμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου πάντων· τὸ τέλος ἐπληρώθη μετὰ 22 ὥρων ἀδιακόπων τοῦ Trovatore ἐκτέλεσιν ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπάλων ὄξεται ἀρείς κραυγῆν ἔπεσον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους νεκρὸς ἐκ νευρικοῦ σπασμοῦ· ἀμέσως μετὰ τοῦτο κατέπεσε καὶ ὁ ἕτερος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀναίσθητος, ἰσχυρὸς δένευρικός πυρτός ἐβασάνισεν ἐπὶ τινὰς ὥρας καὶ τούτου τὰς τελευταίας στιγμᾶς.

* *

Ὅτε πρὸ τινῶν ἐτῶν ὁ Γάλλος ὑπουργὸς Jules Ferry ἐφάσεν εἰς Toulouse καὶ κατὰ τὸν σαβῆνον τοῦ σιδηροδρόμου ἀνήρχετο εἰς τὴν Ἀμαξιν τὴν δι' αὐτὸν προωρισμένην, συνέβη ἡ ἐξῆς κομικὴ σκηνή· ὁ ὑπουργὸς φέρων ὀδοιπορικὴν ἐνδυμασίαν ἐφέρει μικρὸν φαῖον πῖλον· καθ' ἣν στιγμήν ἀπεχαιρέτα τὸν στρατηγὸν Lecointe ἕνεκα ἀποτόμου κινήσεως ἔπεσον ὁ πῖλος αὐτοῦ· ὁ ὑπουργὸς ἠτομασθή νὰ κῦβη ἵνα ἀναλάβῃ τὸν πῖλον αὐτοῦ, προλαβὼν ὅμως εὐγενῆς τις κύριος παρστέμνος ἐκεῖ ἤσπασεν αὐτὸν καὶ ἐτραπή εἰς φυγὴν· ὁ ἀνὴρ κατεδιώχθη, συνελήφθη, ἀλλ' ἤρνετο ἐπιμόμως ν' ἀποδώσῃ τὸν πῖλον τοῦ ὑπουργοῦ, ἠναγκάσθη ὅμως νὰ πράξῃ τοῦτο ὅταν ἀπειλήσαν νὰ τὸν φυλακίσωσιν. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦν Ἄγγλος καὶ εἶχε τὴν μονομανίαν νὰ συλλέγῃ πῖλους ἐξόχων ἀνδρῶν. Ὁ ὑπουργὸς μαθὼν τὸ πρᾶγμα διεμνήσθη τῶν παραδόξων συλλογῆς ὅτι θέλει πέμψει αὐτῷ ἕνα τῶν παλαιῶν τῶν πῖλων. Ὁ πῖλος οὗτος ἀποσταλείς κατετέθη ἐν τῷ ἐν Λονδίῳ μουσεῖῳ τοῦ παραδόξου μονομανοῦς παρὰ τὸς πῖλους ἐτέρων ἐνδόξων ἀνδρῶν, οἶον τῶν Victor Hugo, Thiers, Cambetta, Jules Grey καὶ ἄλλων.

* *

Ἐν Βενετίᾳ ἡ θυγάτηρ Ἐνετοῦ τινος πολίτου νεαρὰ παιδίσκη ἐξόχου ὀραϊότητος συνέδιδε σχέσεις ἐρωτικὰς μετὰ τινος νέου εὐπατρίδου, ἃς εἰ γονεῖς αὐτῆς δὲν ἔβλεπον πᾶν εὐχάριστος, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶχον τὴν δύναμιν νὰ διακόψωσιν αὐτάς. Ἐν τούτοις συγχύρις δυσάρεστος τῆς τύχης ἐξέπληρωσε τῶν γονέων τὴν πρόθεσιν· ὁ νέος ἐραστὴς ἠθεθέσσε καὶ ἡ σγείαι τῶν δύο ἀρ' ἐαυτῆς διεκόπη· πολλαὶ ἡμέραι ἔκτοτε παρεῖλλον ἕως ἐκείνης, καθ' ἣν ἡ νεαρὰ κόρη ἐπέβασα τῆς γόνδολας ἐπλεε πρὸς τὴν νῆσον Murano. Παραπλεύουσα τὸ νηοσπύριον τῶν Φραγκισκανῶν San Michele εἶδε τὸ ἐγγὺς κείμενον νεκροταφεῖον καὶ ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῆ αὐτό. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἄμα εἰσελθούσης προσέπεσε ὄραϊν καινούργης μνημεῖον· πλησιάζουσα ἀνέγνωσε . . . τὸ ὄνομα τοῦ ἐραστοῦ τῆς πρὸ 12 ἡμερῶν θανάτου, ὅπου ἐντέλως ἠγγόνει· ἡ νεαρὰ κόρη ἔπεσον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀναίσθητος· ἱατρικὴ βοήθεια ἐπανέφερε τὰς αἰσθήσεις τῆς ἀτυχοῦς, ἣτις ὅμως ἀνέζησε παρὰ φρον.